

Carpații

Depozițio legal: M. 8.137-1958.

Director: Aron Cotrus + REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

**CU OCAZIA SARBATORILOR
CRACIUNULUI 1976 SI
ANUL NOU 1977**

CARPATII

DREAZA

**COMPATRIOTILOR SI CITITORILOR
SANATATE, VOIE BUNA**

SI

IMPLINIRI ROMANESE

LA MULTI ANI

MOS CRACIUN

de N. S. GOVORA

A pornit ca și-alte dați,
Prin troleie de nămeți,
Ieri așa cam pe la toacă,
Cu mustați de promoroacă,
A pornit holnar la drum,
Și-l deja pe-aproape-acum,
A pornit, copiii spun,
De departe, Moș Crăciun.

Moș Crăciun cu barba albă,
Vino'n noaptea asta dalbă,
Treci cortina cea de fier
Și vino cu Leru-Ler.
Vino și la casa noastră
Și ne bate la fereastră,
Vin bătrane'n fapt de sară,
Și la cei fără de Tără.

Moșule cu zâmbet drag,
Vino și la mine'n prag,
Și te rog să nu-mi aduci,
Nici stafide și nici nucă.
Roșcove și fucării,
Să le fii pentru copii.
Mie Moș Crăciun îți cer,
Să-mi aduci un colț de cer.

Din îndepărtata Tără,
Ferecată'n grele țară,
Moș Crăciun te rog mai adă,
Doar un bulgăr de zăpadă.
Bulgăraș de albă nea,
Să-l ipeșc de fața mea,
Obrații să-l încălzească,
Lacrimile să-l topească.

Moș Crăciun, Moș Crăciun,
Ași mai vrea ceva să-ți spun.
Înainte de-a veni,
Treci la mândra într'o zi.
Și din păru' ei bălai,
O șuviță tu să-i tai.
Și să mi-o aduci apoi,
Când ai să ajungi la noi.

Moș Crăciun și de-ai putea,
Încă așa mai vrea ceva.
Și te rog, te rog în șoapte,
Cel puțin pentru o noapte,
Pentru noaptea de Crăciun,
Moșule cu zâmbet bun,
Ca'n povești, pe-un nor de pară,
Adă-ne, întreaga Tără.

ROESLER Y EL REVISIONISMO MAGHYAR

por Traiano POPESCU

ROESLER fue un historiador alemán del siglo pasado.

Movido por ambiciones de originalidad (o quizás por intereses pecuniarios), lanzó una teoría audaz, pero falsa. Quería por un lado complacer a los húngaros y por otra parte contrarrestar la conciencia de la latinidad resucitada en el espíritu de los rumanos transilvanos como consecuencia de la unión de una parte de los ortodoxos de esta provincia con el catolicismo de Roma, en el año 1701.

Pretendía ni más ni menos:

1) Que los dacios, pueblo perteneciente a la gran familia indo-europea de los geo-daco-thracios, antepasados de los rumanos de hoy, los cuales habían ocupado unos mil años antes de Jesucristo el territorio situado entre la Tisza, el Danubio y hasta más allá del Dniester, de un lado y del otro de los Carpates, hubiesen sido pasados por las armas, es decir, liquidados por las legiones vencedoras del emperador Trajano, después de la derrota del rey dacio Decébal, en el año 106 de nuestra era.

2) Que la Dacia romana —la Dacia Félix, como la llamaron después de la colonización romana— hubiese sido una colonia creada por Roma con el fin de repoblar el territorio dejado desierto por la guerra con elementos transplantados de todo el imperio.

3) Que con las legiones y la administración retiradas por orden del emperador Aureliano en el año 275 de nuestra era hacia el sur del Danubio—acción justificada por las múltiples incursiones de los bárbaros del Este—Dacia se hubiese quedado otra vez desierta—tierra de nadie—, y que así la hubiesen encontrado y ocupado los húngaros en el siglo IX, haciéndose dueños del territorio comprendido entre Tisza y los Cárpatos (la Transilvania).

4) Que los romanos, viniendo del sur del Danubio, empezaron a infiltrarse en tierras de Transilvania apenas en el siglo XIII.

La teoría, igual que la piedra arrojada por un loco a las quietas aguas de un estanque, dio lugar a discusiones, réplicas y controversias acerbadas entre los historiadores romanos, húngaros y extranjeros del tiempo. Finalmente la verdad histórica triunfó y todos los grandes historiadores europeos de la época la rechazaron con el merecido desprecio.

La verdad es que la victoria de Trajano sobre los dacios fue grandiosa, tanto por la importancia del enemigo vencido como por el enorme botín que los vencedores se llevaron.

El hecho y el fútilo del pueblo romano fueron reflejados e inmortalizados en el mármol de la columna trajana erigida en Roma. Es ella el testimonio imperecedero tanto de la gesta romana como de la heroica defensa de los dacios. Aparte de la importancia política de esta victoria, se hacen patentes las ventajas económicas: el emperador suspendía por un año el pago de la contribución hacia el estado y otorgaba un premio mensual de 650 dinares, valedero por un período de seis meses por cabeza de contribuyente. Sin embargo, no hubo exterminación alguna del pueblo vencido—ya que los necesitaban—y tampoco una evacuación total de la población dos siglos más tarde, al abandonar la Dacia el emperador Aureliano.

Dacia era un país muy rico. Pastos abundantes, bosques de impresionantes extensiones, minerales, plata, oro, hierro y sal, había en las entrañas de sus montes, y para explotarlos hacia falta mucha gente.

Los romanos la sabían y, con la excepción de los nobles y de los militares, a los que posiblemente masacraron para prevenir futuras sublevaciones, dejaron con vida a la gran mayoría del pueblo de Dacia, que se mezcló con los colonos, con los administrativos y con los militares allí establecidos por necesidades de Roma, formando poco a poco el pueblo rumano.

Organizados en pequeños principados regionales, según el ejemplo de los demás pueblos circundantes de la Edad Media, continuaron viviendo en el territorio de la antigua Dacia, defendiendo sus tierras contra los invasores bárbaros del Este que se sucedieron por olas desde el año 275 hasta 1241. A los más débiles los echaban o los asimilaban. Frente a los más fuertes adoptaban la política de siempre, la huida o los bosques hasta que el peligro pasaba. De aquí el dicho popular: "El bosque es hermano del rumano".

Los magiars llegaron a Europa a finales del siglo IX, atravesando los Cárpatos por la región de Pocutia, y se establecieron en la Panonia de los Hunos, conocida con el nombre de "pastos de los romanos".

El interés por la Europa occidental con su cultura y riquezas, igual que por la antigua Roma, ejercía una enorme atracción para estos bárbaros que vivían de matar y del robo de los pueblos vecinos, a los que atacaban continuamente hasta que la victoria definitiva del emperador alemán Otto I el Grande del año 955, en la localidad de Lech, puso punto final a sus incursiones al centro, oeste y sur de Europa. Después de la derrota, sus ansias guerreras les empujaron hacia el este del continente, es decir, hacia el territorio delimitado por la Tisza (antiguo Teis romano) y los Cárpatos (la Transilvania de hoy).

Allí encontraron y sometieron por la fuerza los bien cuajados y florecientes principados romanos de Gela, Glad y Menomorán (Mano muerta).

Los testimonios que tienen a apoyar estas afirmaciones son evidentes: la prevalencia a lo largo de casi dos milenios, a pesar de los peores, del idioma latino en toda su complejidad; 80 por 100 del vocabulario rumano tiene raíces latinas, la estructura gramatical es idéntica (el rumano es el único idioma románico que conserva todavía la declinación), remanentes y numerosas expresiones y giros se conservan y viven, en cariñoso homenaje por los antepasados.

De los dacios heredaron el espíritu guerrero que les permitió resistir a lo largo de unos muy largos diecinueve siglos a las invasiones de los tártaros, de los turcos, de los rusos y de los soviéticos. También heredaron de los dacios los trajes populares, tal y como la confirman los bajorrelieves de la columna Trajana.

Negar lo es simplemente mala fe.

A continuación reproducimos dos textos escritos en el siglo pasado por dos franceses amigos de los húngaros: el conde A. de Gerando, yerno del conde de Teleki, y Edouard Sayous, profesor de historia del liceo Carlomagno de París.

A. de Gerando, invitado por su suegro a visitar Transilvania, sorprendido por la latitud que descubrió en los volcánicos y por la semejanza de ánimo y mentalidad con el francés, escribe en el libro "La Transilvania y sus habitantes", impreso en París en el año 1846, en el que cuenta las impresiones de su viaje:

"Los valacos son el más antiguo pueblo de Transilvania. Ellos habitaban el país y estaban organizados en principados cuando los húngaros extendieron su dominación sobre la antigua Dacia" (p. 309). "Es difícil comprender cómo los romanos han dejado huellas tan imborrables, teniendo en cuenta que se ocuparon más de explotar las riquezas del país que de construir monumentos, como lo hicieron en las demás provincias romanas" (p. 45).

"En la antigua Dacia se encuentran hoy vestigios de la dominación romana, imposible de encontrar en los países que fueron colonias preferidas... aquí encontramos un pueblo llamado rumano que ha conservado no tan sólo el idioma y la fisonomía de los conquistadores, sino también sus ideas y costumbres, más que cualquier otro pueblo de Europa" (p. 45).

Edouard Sayous: "La muy hábil argumentación del señor Roessler es poco convincente. La emigración de los pueblos trabajadores y civilizados, arraigados a su tierra, es rara y nunca total. Además nos resulta difícil explicar la rápida propagación del latín entre los húngaros, su preferencia por la Europa occidental y su aptitud por imitar y adoptar las leyes romanas, sin la presencia de los valacos, que desde hacía mucho tiempo, según la inspirada expresión de Amadeo Thierry, "debaban que el tiempo se llevara a sus dueños, perpetuando en medio de bárbaros de todas las razas las huellas de una antigua civilización".

Esto es el milagro y el enigma del pueblo rumano, que Roessler con su teoría quiso mitificar.

Los romanos no han venido de ninguna parte, han nacido de las tierras de sus antepasados, en los más remotos tiempos de la historia.

En siglos de luchas, de sacrificios y de sufrimientos se ha forjado el pueblo rumano, paciente y fiel centinela de la civilización cristiana del occidente europeo. Han nacido de los gelo-daco-ilíricos, que habitaban los territorios de las riberas de la Tisza-Danubio y del Danubio dos milenios antes de Jesucristo.

Cuando en 1018 los romanos de Transilvania—al desplomarse el imperio Habsbúrgico—pidieron la incorporación a la madre patria rumana, los húngaros reusaron la teoría de Roessler, intentando provocar confusiones. Era la época del Tratado de Trianón. Pero todo fue inútil. La verdad histórica ha sido más fuerte y la aplicación del principio de los húngaros, lema de los vencedores de la primera guerra mundial, a pesar de todas las maniobras maquinadas, lesaban el Grande, la del príncipe Miguel el Valiente, que fue el primero en realizarla en el año 1000, y la del rey Fernando I, que logró en 1018 la gran Rumania.

Ahora, después de tantos años pasados desde los días del Tratado de Trianón, que hizo justicia a los pueblos rojuzados por los magiars dándole la libertad merecida, los húngaros tratan otra vez—con la mala fe que les caracteriza—de cambiar el rumbo de la historia y encubren las posibilidades de llegar a una convivencia pacífica entre dos pueblos aquejados por el mismo mal: la dominación del comunismo moscovita en Hungría y la presión amenazante del mismo en Rumania, desposeída de sus provincias Bessarabia y Bucovina.

TRAJANO POPESCU

DAVAI CEAS...

ISTORII ADEVARATE PENTRU UZUL AMERICANILOR

de Pamfil SEICARU

N ziarul "Le Monde" a apărut următoarea telegramă a Agenției "France Presse", cu următorul cuprins:

"Purtătorul de cuvânt al Casei Albe, dl Ronald Nassen, a declarat Marti 30 Martie, în cursul unei conferințe de presă că Statele Unite rămân ferm opuse unei dominații sovietice în Europa de Est. Nu există doctrina Sonnenfeld", a afirmat purtătorul de cuvânt. El făcea astfel aluzie la cuvintele recente rostite de consilierul dl Kissinger, care ar fi putut face să se creadă într-o profundă schimbare a diplomației americane în această regiune. Secretarul de Stat Henry Kissinger și consilierul pentru afacerile sovietice, Sonnenfeld, au lăsat în Decembrie ultim la Londra o reuniune la care au participat ambasadorii Statelor Unite în Țările de Est. Textul intervenției dl Sonnenfeld a parvenit la doi editoriașii renumiți, Domnii Roland Evans și Robert Novak, care au publicat extrase în "International Herald Tribune" din 22 Martie 1976.

"Incapacitatea pentru Uniunea Sovietică de a obține loialitatea Europei de Est este un nenorocit eșec sovietic pentru că Europa de Est de găsește într-o zonă de influență și de interes natural" a declarat dl Sonnenfeld. El aprecia pe de altă parte că raporturile dintre Țările Europei de Est și Uniunea Sovietică ar putea "mai devreme sau mai târziu să devină explozive (explode), cauzând un al treilea război mondial". "Această stare de relație inorganică, ne naturală, este un pericol pentru pacea mondială, încât conflictul dintre Est și Vest devine de neînfrânt".

Aceste cuvinte au cauzat o puternică emoție în unele medii diplomatice și la numeroși americani originari din Europa de Est. Fără să dezmintă pe dl Sonnenfeld, dl Ronald Nassen, vorbind în numele dl Kissinger, a căutat să diminueze importanța (la portee). El a raportat mai cu seamă (notamment) că Secretarul de Stat găsese nenorocită (malheureuse) ideea unei "legături organice" între U. R. S. S. și Țările Europei de Est. "Credem că este necesar să precizăm ce voia să înțeleagă dl Sonnenfeld prin "legături organice". Într-o Rusia Sovietică și Țările Pactului de Varsovia, există strânse legături economice și autoritatea Kremlinului nu e este discutată. Nimeni dintre Statele Pactului de Varsovia nu a uitat nici lecția sângeroasă dată Ungariei în 1956, nici lecția dată Cehoslovaciei în 1968, când Dubcek a încercat să dea socialismului o filință umană. Adică celace se simt obligate să facă rapid marile partide comuniste din Franța și Italia, renegând doctrina dictaturii proletariului, adică totalitarismul stalinian. Dl Sonnenfeld voia să capteze bunăvoința Rusiei Sovietice, lăsând să se înțeleagă că Statele Unite ar fi de acord să fie înglobate în Uniunea Sovietică, Statele Pactului de la Varsovia, ca nu cumva în aceste State să se repete simultan afirmări de independență ca în Ungaria în 1956. Mai precis, Statele Unite, pentru a evita al treilea război mondial, ar fi dispuse să consimțim la anexarea acestor State. Consilierul pe care și l-a ales, ca un consilier pentru afacerile sovietice, a exagerat până la a provoca, atât opinia americană—din ce în ce mai anti sovietică, după Angola—cât și opinia publică a Europei libere, fără să mai amintim ce ecou anti-american a produs în Statele predate tututurului politic al Moscovei la Teheran, Yalta și Potsdam.

Fără îndoială, consilierul Sonnenfeld a dat dovadă de o totală opacitate sau dispreț față de celace se cheamă opinia publică internațională.

O întrebare se impune: îi permitea consilierul ales de dl Kissinger să expună o asemenea "doctrină", fără ca în prealabil să o expună patronului, adică Secretarul de Stat? Mărturisim că este greu de crezut, altfel nu ne putem explica lipsa unei sancțiuni care se impune față de gravitatea cazului: concedierea lui Sonnenfeld.

Dezmintirea dată nu a fost suficientă. Prestigiuul celor doi editorialiști, dl Roland Evans și Robert Novak inițiată orice bănuială în ce privește autenticitatea extraselor publicate sub semnătura lor în "International Herald Tribune" din 22 Martie 1976. De aici necesitatea de a se creia o controversă asupra raportului care s'a etichetat "doctrina Sonnenfeld". O nouă telegramă a Agenției "France Presse" a publicat în ziarul "Le Monde" cu data de 5 Aprilie 1976. O reproducem integral, dat fiind că ne arată

ce turburare a produs în conducerea politică a Statelor Unite, zisa "doctrina Sonnenfeld".

"O nouă versiune a raportului controversat a unui dintre colaboratorii apropiați ai dlui Henry Kissinger, dl Helmut Sonnenfeld, a fost făcut public la 2 Aprilie și el (raportul) diferă sensibil de acela care a fost revelat de dl Evans și Novak, în "Washington Post" din 23 Martie. Dl Sonnenfeld recomandă o legătură permanentă, "organică" între U. R. S. S. și Țările Europei de Est, spre a evita un război mondial. În noul comentariu publicat de "Washington Post" din 2 Aprilie, un alt cronicar, dl Stefan Rosenfeld, explică că dl Sonnenfeld înțelegea pur și simplu prin "organic", relații mai bine echilibrate între Moscova și Țările glaciului. După dl Rosenfeld care, după cât se pare, a avut acces la documentele originale ale consilierului dl Kissinger, ar fi indicat în chip egal că Statele Unite trebuie să încurajeze tendințele de autonomie care își fac drum în Țările Europei Orientale. O versiune a "briefing" Sonnenfeld ce s'a publicat la Londra prin scrisoarea de informare a ziarului "Economist", pare să colaboreze această interpretare.

După publicarea articolului dlui Evans și Novak, Departamentul de Stat și Casa Albă au desmintit cu energie că ar fi existat vreo dată "doctrina Sonnenfeld". Este de așteptat replica dlui Evans și Novak a căror bună credință este pusă la îndoială, adică a forței o interpretare a unui text pentru a alerta opinia publică și a dăuna prestigiului Secretarului de Stat Kissinger.

Stephan Rosenfeld, autorul noului comentariu publicat în "Washington Post" din 2 Aprilie, are o frază de o extremă gravitate politică, în care face o afirmație că un gazetar care "pe cât se pare are acces la documentele originale ca, "consilierul dl Kissinger ar fi indicat în chip egal că Statele Unite ar trebui să încurajeze tendințele de autonomie care își fac drum în Țările Europei Orientale". Nu ne putem imagina că dl Kissinger a fost încântat de această afirmație menită să pună în gardă Rusia Sovietică față de această nouă politică a Statelor Unite, menită să pregătească în Țările Pactului de Varsovia tendințe netede ostile Rusiei Sovietice. "Să te ferească Dumnezeu de zeli pretențioși, de dușmani mă apăr eu", spune un proverb românesc.

Dar pentru a lămurii acest incident provocat de consilierul pentru afacerile sovietice, ales de Secretarul Departamentului de Stat, este absolut necesar să arătăm originea situației de semi-yaalitate a Statelor Pactului de Varsovia.

În 1944 s'a publicat în Editura "Little Brown and Company" din Boston, lucrarea lui Walter Lippmann, comentariul american de mare prestigiu și confident al Președintelui Franklin Delano Roosevelt: "An Atlantic Monthly Book". Imprimându-se în același timp și o traducere în limba franceză tot în Statele Unite sub titlul "Buts de guerre des Etats Unis". Walter Lippmann a publicat această lucrare imediat după Conferința de la Teheran. Este oportun să desprindem câteva puncte din această lucrare care lămurire "Becurile de război ale Statelor Unite", așa cum le concepea Roosevelt.

La capitolul VI intitulat "Cetatea noastră de securitate" ne obligă să reproducem un mic fragment. "Coasta vulnerabilă a hemisferului nostru o constituie Atlanticul. Acesta este o întindere de apă destul de redusă, dacă o comparăm cu vasele spații ale Pacificului. Ne-a trebuit stăpânirea Atlanticului pentru a atinge pe aliatul nostru Mare Britanie, și mai mult de jumătate din ajutorul trimis Rusiei a trecut prin Atlantic, și în cursul unei lungi perioade, după căderea Birmaniei până la finele anului 1943, cel mai mult material trimis în China, a trebuit să traverseze Atlanticul. Acest ocean este atâtă o mare interioară în sistemul strategic de securitate, care este al nostru. Ne întrebăm dacă odată cu instalarea Rusiei Sovietice în Angola, Atlanticul nu a început să mai fie o mare interioară a sistemului strategiei conceput și experimentat de Statele Unite între 1939 și 1945. Mai există care "cetatea de securitate americană"? Întrebare firească, dat fiind că de Țările militare americane atârna destulul Europei. Precum se știe, Roosevelt la Teheran a acceptat să fie găzduit la ambasada Rusiei Sovietice, în loc, cum era, normal, să stea la ambasada americană. Ceva mai straniu, a avut o lungă întrevvedere cu Stalin fără prezența lui Churchill, pe care l-a văzut după ce a examinat problemele ce se puneau după victorie.

Atunci s'a fixat Comunitatea Atlantică care li aparţineau, în afară de Statele Unite, Marea Britanie, Franţa, Africa de Sud, Argentina, Australia, Belgia, Bolivia, Brazilia, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Cuba, Danemarca, Ecuador, Guatemala, Haiti, Honduras, Islanda, Liberia, Luxemburg, Mexic, Nicaragua, Norvegia, Zelandă, Peru, Portugalia, Salvador, Uruguay, Venezuela, Filipine. Lippmann preciza: "Vor trebui incluse în mod egal Statele actualmente neutre, Italia, ţara fostă inamică, Grecia, naţiune eminamente marină, şi Suedia, tradiţional neutră. Toate aceste naţiuni sunt legate în mod vital de Comunităţile Atlantice. Există, bine înţeleasă, aici State, mici dar importante, care nu aparţin sistemului atlantic de securitate. De exemplu, Cehoslovacia, Polonia, Finlanda, România, Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Austria. Legăturile strategice vitale ale acestor State nu sunt cu puterile maritime atlantice, ci cu puterea continentală a Rusiei".

Cu oare surprind, că şi Walter Lippmann uită în această enumerare soarta republicilor baltice: Lituania, Estonia şi Letonia, care în 1946 continuau să aibă legăţi recunoscute la Washington. Este de presupus că nemenţionarea lor era un secret al lui Roosevelt şi Stalin, în epoca la care Lippmann scria: "Securitatea de război ale Statei Unite". Acum soarta rezervată celor trei republici democratice este ştiută, fac parte din Uniunea Sovietică.

Să vedem cum prezintă aliatul acestor State din orbita Rusiei sovietice. Di Lippmann ne-a lămurit: "În Europa orientală, dificultăţile psihologice a unei asemenea schimbări politice sunt evidente mult mai mari. Dar nu este nimic mai sigur, în afacerile omeneşti, decât imposibilitatea pentru unicele State ale Europei orientale de a-şi recăpata independenţa şi de a o menţine după război printr-o politică în întregime perimată, care consistă în a se încrede în echilibrul european. Cehii au recunoscut acest adevăr, semnând un tratat cu Uniunea Sovietică, Bulgaria, au dovedit, refuzând să declare război Rusiei Sovietice, că ei sunt siguri să recunoască acest adevăr până la urmă. Orice s'ar părea de greu Finlandezilor şi Polonezilor să recunoască în chip egal că independenţa lor nu poate să se rezeame pe sprijinul militar al Angliei şi al Statelor Unite. Independenţa lor nu poate să se rezeame decât pe o politică de bună vecinătate prin care ei pot să-şi salveze independenţa lor şi Rusia propria ei securitate şi pentru pacea lumii, vor ajunge să trăiască de acord".

"Atunci când noi ne declarăm samponii drepturilor micilor naţiuni, precizase neted Lippmann — trebuie să specificăm. Trebuie să adăugăm că ele nu pot să-şi asigure exercitarea drepturilor lor decât prin adeseuna generală la obligaţiile care implică politica de bună vecinătate. Nu trebuie, cum fac foarte mulţi oameni, să identificăm drepturile micilor naţiuni cu dreptul la o politică externă "independentă", adică a unei libere manipulari a echilibrului între marile puteri. O asemenea politică, posibilă în limitele miciei Europe din sec. XVIII şi XIX, şi cu toate acestea, trebuie să amintim că chiar atunci această politică a dus la împărţirea Poloniei. În secolul nostru, micile State sunt prea mici în raport cu cele mari, pentru a putea urma o altă politică decât cea a unei vecinătăţi".

Nu se poate o mai clară punere la punct a vasallităţii obligatorii a micilor State. Ce departe este această teorie a drepturilor naţiunilor, de îndelungată luptă a micilor naţiuni de la 1815 când Congresul de la Viena înmormânta principiul naţionalităţilor, cehii fiind Rusia. Habsburgii reprezentăţi prin Metternich, şi Anglia. În 1821, 1830, 1848, 1912 (războiul balcanic), 1914-1918 cu biruinţa celor 14 puncte ale preşedintelui Statelor Unite Wilson în 1918, care confirmă principiul de autodeterminare a naţionalităţilor. La Teheran şi Yalta ca şi la Postdam, dreptul naţionalităţilor a fost mutilat pentru Roosevelt să intre în gratiile lui Stalin. Cine poate nega acest adevăr? Americanii să recitească avertimentele lucide date de senatorul Taft ca să înţeleagă situaţia de azi a Statelor Unite cu cea mai mare forţă militară şi cel mai mare potenţial economic, redusă la ce? Să dea avertismentele Rusiei Sovietice pe care a salvat-o de la prăbuşire şi Cubei care li dă cu tifla? Sunt urmările erorilor politice salvărite de Roosevelt la Teheran şi Yalta. În Memorii Lordului Moran, prieten, şi între 1940-1960 medicul personal al lui Churchill, găsim la data de 11 Februarie 1945 — Jurnalul de la Yalta — aceasta mărturisire a lui Churchill, vorbind de Polonia: "Acuma când armata roşie este acolo, nu este prea târziu să negociem? Tot răul nu s'a fost făcut la Teheran". "De câţiva timp primul ministru nu se gândeşte decât la ce va fi după război şi el constată cu haria Europei va fi reseruit cu cernăla roşie". Vedea în 1945 călăuză Churchill trebuia să întreprindă înainte de a se precipita în 1941 să declare că s'a rupt pactul Hitler-Stalin, că Rusia este ultima victimă a nazismului.

Revenind la controversa în jurul asei doctrine Sonnenfeld, ne întrebăm ce mai puteau să reprezinte ţările a

cărora soartă fusese fixată la Teheran, o semi vasallitate faţă de Rusia — la aceasta revenea politica de bună vecinătate ce le era obligatorie în concepţia lui Roosevelt? Să admitem că, de bună credinţă, consilierul lui Kissinger se gândea să prevină anumite fricţiuni între ţările Pactului de Varşovia şi Rusia Sovietică, pentru a asigura bunele raporturi, dar cum a arătat Lippmann, totuşi a fost fixat la Teheran şi nici un Stat din orbita Rusiei Sovietice nu s'ar mai încumeta să crească dificultăţi în raporturile cu Kremlinul, ştiind că risce înseamnă: ocuparea teritoriului de armata sovietică. În această privinţă, guvernul sovietic nu are nici o preocupare. Înseamnă că aceste naţiuni se vor rezeama la o eternă vasallitate, la o iluzorie independenţă? Când Rusia agită pretenţiunile în cuprinsul Africii dreptul la autodeterminare chiar a triburilor, în numele luptei contra imperialismului Albilor, nu înseamnă că ea uită că are o gravă şi ameninţătoare problemă a naţionalităţilor? Domnii din Kremlin cunosc prea bine punctele nevralgice ale vastului lor imperiu şi în primul rând tocmai această problemă pe care kremlinologii americani, experţi erudiţi ca şi consilierul Sonnenfeld o ignoră iar Europa liberă, conştientă de inferioritatea ei militară în contrast cu potenţialul ei economic, evită să o discute. Dacă Rusia Sovietică evită şi va continua să evite un război care nu poate fi un război local, ci va deveni fulgerător un război planetar, se doreşte siguranţele pe care o are că un război ar provoca o generală insurecţie a naţionalităţilor, care chiar după statisticile oficiale sovietice, reprezintă 40 % din populaţia marelui imperiu. Conducătorii Rusiei sovietice nu sunt nici aventurieri şi în chip egal nici figuranţi ai problemelor internaţionale. Ei nu improvizază ci studiază îndelung condiţiile în care pot face o mişcare fără să aibă risc. Lovitura din Angola este un exemplu de operaţie de maximum de beneficiu şi minimum risc. S'au aşezat în citadela securităţii Statelor Unite, Atlanticul nu mai este o mare americană. Ei este numai începutul unei vaste operaţii strategice. Până să li profet, poţi anticipa acţiuni subversive în America latină.

Evident că o insurecţie a naţionalităţilor din cuprinsul Rusiei, va clătina intern lăra regimului şi greu de crezut că nu va avea urmări asupra ţărilor Pactului de Varşovia care va anula semi vasallitatea ce le-a fost impusă la Teheran, Yalta şi Postdam. Este o ipoteză care va fi confirmată sau infirmată de neprevăzutele de complexitate a situaţiei internaţionale aşa de nesigură, cum n'a fost nici în ajunul primului război mondial. Exagerăm când amintim de naţionalităţile din interiorul Rusiei Sovietice?

Ziarele au publicat recent existenţa în 1976 de câmpuri de muncă forţată în Estonia, indicând şi locurile şi numărul detinutilor. Informaţia era primită din Rusia, trimisă de acele organizaţii care luptă împotriva regimului asei dictatură a proletariatului. Dacă în Estonia, care a cunoscut din 1940 şi până astăzi atâtea deportări, atâtea suprimări, se mai simte necesitatea de a se continua exterminarea populaţiei pentru a înlocui repopularea cu Ruşi, putem măsura lăra sentimentului naţiunilor din imperiul moscovit. Un element nou operează cu o energie pe care nimic n'o poate înfrunta în lupta pe care o duce contra regimului: inteligenţa rusă. Soljenitsin este un exemplu, dar nu este un caz izolat în patetica luptă pe care o duce, alţii continuă lupta în Rusia Sovietică, trimiţând pe căi misterioase documente menite să confirme Europei libere că regimul stalinian continuă. Consilierul lui Kissinger, recomandă o legătură permanentă, organică, între Rusia Sovietică şi ţările Europei de Est. Dacă sincer crede că mai este nevoie de o asemenea recomandare pretenţioasă ţărilor semi vasale, ne întrebăm ce va fi atunci acest expert în chestiunile sovietice, sau s'a simţit obligat ca să se aple în treabă şi a alcătuit acel raport care a fost etichetat pompos "doctrina Sonnenfeld"? Recunoaştem că este o doctrină a ignoranţei, cu pretenţii ridicole.

Sub titlul "Un fost ministru al Poloniei denunţă cenzura impusă de U. R. S. S.", apare în ziarul "Le Monde" din 23 Martie 1976, o scrisoare semnată de Władysław Bienkowski ministru al Educaţiei, după întoarcerea lui Gomulka la putere. Scrisoarea a fost adresată guvernului polonez la începutul lunii Martie 1976. Fostul ministru care, de la sfârşitul anului 1960 critică politica dificilă a ţărilor sale, marchează opoziţia sa totală clauzei modificată în Constituţie, care face din amicitia cu U. R. S. S. o obligaţie. Le Monde a publicat extrasul din acest document. Reproducem după textul apărut în Le Monde:

"Raporturile cu Uniunea Sovietică sunt de o importanţă capitală... Poporul polonez îşi aminteşte cu recunoştinţă totdauna de liberarea de jugul hitlerian şi de distrugerea Germaniei hitleriene care a salvat-o de la nimicire (anănnement). Aşa ca şi ieri dezvoltarea Poloniei, principal, deplină de raporturile diversificate şi amicale cu vecinul nostru de la Est. Să fie aşezate pe baze durabile, este cel mai important. Aşa chestiunea se pune în toată actualitatea ei: după noua constituţie R. P. Statul nostru şi ce-

tătenii lui cu datorii nu numai către patria lor proprie, dar de asemenea — fapt neuitat până în prezent — şi faţă de o ţară vecină: obligaţia de amicitie. Articolul incriminat din Constituţie depăşeşte cadrul politic al Statului şi atinge chestiuni mai delicate: conştiinţa şi sentimentele cetăţenilor. A creia condiţii care ar permite să se dea un sens real acestei amicitii în vigoare, pare cu atât mai urgentă. Numai atunci ceteţeanul R. P. P. va putea în suflenta şi în conştiinţa sa să realizeze că nu trădează legile propriiei lui ţări. Trebuie pentru aceasta eliminat din conţinut şi din forma raporturilor noastre cu Rusia Sovietică tot ce frânează dezvoltarea lor şi apă temelia lor. Tera şi sistemul său vor rămâne infirmate dacă progresul economic nu l se împreună progresul vieţii spirituale şi culturale nelor o reflecţie ştiinţifică şi politică asupra problemelor Statului. Acest domeniu al vieţii interioare a ţării se labeşte de un obstacol fundamental: cenzura. O ideie eronată şi de neînţeles de ce poate să dăuneze Statului şi să ameninţe socialismul a închis reflecţiunile intelectuale un mare număr de chestiuni şi domenii ale realităţii sociale. Cenzura impune ţării noastre să se amestece în toate: în informaţie, jurnalismul, creaţia artistică, până şi lucrările savanţilor cărora le tale contactul cu exteriorul. Consecinţele sunt dezastruoase şi se exprimă prin declinul ştiinţelor umane, Sociologia ţării noastre care, sunt cincişpeceze ani de când manifestă simptome de viaţă interesantă şi a avut loc el în lume, a fost împinsă la o lăncăzeală totală. Chiar în domeniile cele mai abstracte ale filosofiei, cenzura veghează ca tot ce se scrie, să rămână în cadrele manusnelor oficiale.

În afară de oficiul cenzurii şi cenzura internă impusă caselor de editură, este de asemenea reprezentantul Uniunii Sovietice în Polonia, investit cu funcţia de cenzor suprem, a cărui sarcină principală este să vegheze asupra purităţii ideologice a ţării amice, care deintul nu face nici un mister în ceace priveşte misiunea sa, care merge până la amestecul direct în domeniul public. Este sub prealunsa sa ca să interzică editare de cărţi, ca să confiscă cărţile deja editate care au apăs ochilor veghetorilor al propriilor noştri cenzori, se suprimă fraze sau capitole întregi în lucrările istorice privind câteodată epoci îndepărtate şi în special raporturile ruso-poloneze, ca şi când autorităţile sovietice s'ar ţine solidare cu politica ţărilor. Aici se exprimă cel mai clar diferenţa între istoriile noastre şi tradiţiile respective, care au format conştiinţa şi reţelele emotive ale popoarelor noastre. Rusia n'a cunoscut decât puterea despotică şi de cenzură în acest sens. Chiar abuzurile cenzurii în perioada de anşare, între cele două războaie, care revolta toată societatea, erau un joc de copil în raport cu cenzura făcută pe tradiţia taristă. O asemenea punere de mână pe informaţie, o asemenea subjugare a gândirii, nu înseamnă în Polonia decât un lucru: opresiunea unui ocupant străin. Orice încercare de a impune ţării noastre astfel de metode, se va lăbi totdauna de refuzul instinctiv al întregii naţiuni. Clauza amendată a Constituţiei legalizează o stare de amicitie în raporturile internaţionale şi pronunţă o formă de dependenţă, anulând dintr-o lovitură cuvintele de ordine precedente asupra suveranităţii" conchide Bienkowski.

"Poporul polonez este suficient de conştient de poziţia puternică a U. R. S. S. şi nu vesează o egalitate veritabilă. Este de uzual curent în raporturile internaţionale de a nu proclama în acte legale dependenţa unei ţări mai mici faţă de o supra putere. Acest bun obicei este violat prin articolul impus Constituţiei noastre.

Remarcile noastre nu vesează decât să creşcă baze durabile pentru o prietenie şi o colaborare între Polonia şi U. R. S. S., de a elimina şi evita în viitor ceace poate deteriora şi vălăma raporturile noastre. Țările socialiste au fost din perioada juvenită a erorilor al încercărilor şi au intrat în faza în care trebuie găsite formele mai apropiate valorilor elaborate. Trebuie să deosebim găsile şi forme mai adevărate raporturilor mutuale. Puterea militară şi economică a Rusiei Sovietice sunt un braţ puternic al câmpului socialist. Ar fi de regretat ca forţa sa fi unica legătură care uneşte ţările socialiste", încheie fostul ministru Bienkowski.

E vorba de un comunist convins care doreşte sincer să nu se ultragieze ceace la naţiunea poloneză este o trădătură prea accentuată: mândria. Întreaga istoria a Poloniei cu succesiunea atător insurecţiilor romantice, ilustrată de eroisme care le cutremură prin absurdele sacrificii ale mândriei naţionale ofensate. Nu măsurau puterea adevăratului care impunea prudenţa, fiindcă excluderea poabilă tatea fi şi a unui succes parţial, se băteau acceptând să fie nimiciri, dar onorarea era salvată. Prezenţa pe teritoriul Poloniei a 20 de divizi sovietice, împuna fără îndoielă prudenţa, dar nu o prudenţa care accepta toate umilinţele. Este o eroare să se creadă că spiritul insurecţional este epuizat la naţiunea poloneză. Înclinăm să credem că marea dezvoltare a forţei armate a Rusiei Sovietice i-a

alterat acei spirit de calmă evaluare a situaţiilor care au furit-o totdauna de aventuri la capătul cărora beneficiile sunt ineristenţe, chiar când obţii victoria. Nu ţările Pactului de la Varşovia ar contribui la acei stupor neprevăzut menit să deslănşule al treilea război mondial, ci aceste ezeece nesocotite ca articolul impus Constituţiei poloneze. Chiar tonul scrisorii fostului ministru comunist în ultimul guvern prezidat de Gomulka, ca şi argumentarea lui Bienkowski pot servi ca model de critică, am spune, constructivă. Am reproduc această scrisoare ca să punem în lumină absurdul controverselor în jurul asei "doctrina Sonnenfeld".

Când a izbucnit în 1847 revoluţia de la Cracovia, Karl Marx li acordă valoarea unui templu glorios pentru toată Europa, pentru că se identifică cu cauza naţională a democraţiei şi eliberării claselor oprimate. Scopul ca pentru a se elibera Polonia, va trebui să cadă Prusia şi Austria şi mai ales de a împinge Rusia dincolo de Nistrul şi de Dvina. Pentru Karl Marx, Polonia apărea în curul istoriei ei ca o naţiune pilot şi în acelaşi timp ca un zid de apărare milenară a civilizaţiei occidentale. Când Rusia "nu exista încă în sensul modern al cuvântului" în secolele al XVI şi al XVII. "Polonia era încă un Stat puternic". Dacă împărţirea Poloniei în 1772, 1793 şi 1795 nu redus-o la servitute, nu l-a nimicit personalitatea ei istorică şi nici conştiinţa unităţii ei naţionale. Refăcută în 1919, în curs de 20 de ani şi-a dat marea viabilităţii ei ca Stat. Abia reinviată a primit atacul Rusiei bolşevice şi a ieşit victorioasă din dramatica încercare. Soarta ei a fost pectululă când s'a produs ameninţătoarea surpriză: pactul Hitler-Stalin. Anglia s'a grăbit să dea garanţia ei, cum a dat-o şi România, o garanţie iluzorie fiindcă în 1939 Marea Britanie nu era pregătită pentru război, nu avea o armată. Putea să intimidase pe Hitler şi Stalin întovărăşii să împartă Polonia? Luptând pe două fronturi, Polonia a fost sfărâmată, dar a continuat să formeze unităţi de luptă şi să se bată în cadrul armatei engleze pe uscat, în aer şi pe mare. Finalul? Memoriile generalului Anders care redau convorbirea cu Churchill, care, împubli la evocarea sacrificiilor Poloniei şi rezultatele primite, a primit răspunsul de o brutalitate neaşteptată: "acum avem divizi, puteţi să vi le retrageti pe ale noastre". Polonia fusese sacrificată de Roosevelt pentru a capta prietenia "unchului Joe", adică Stalin. La Teheran, în Decembrie 1943, Anglia nu mai conta pentru Roosevelt. În 1942, în timpul unei cine, la 14 August, s'a simţit obligat să-l amintească lui Stalin, ceace uitare fostul aliat al lui Hitler: "Când Germanii v'au declarat război, eu n'am consultat pe nimeni, dar am făcut discursul meu la radio". Îndreptăţit era să-l amintească lui Stalin, nu mai puțin a fost greşala lui fatală, de a declara Rusia Sovietică vicleană complice a lui Hitler în deslănşuirea celui de al doilea război mondial "ultima victimă a nazismului". Încearcă să determine o reacţie de recunoştinţă din partea Rusiei Sovietice când, acum s'au desmeticit toţi oamenii de răspundere că nici măcar semnatura în joel unui tratat nu era prea mare valoare pentru Kremlin. Este întădăveare uluitoare ca rezistenţa au fost Huseile celor doi protagonişti al dezastrului Europei, Churchill şi Roosevelt, care au dat victoria totală Rusiei Sovietice.

După prăbuşirea Franţei şi a apărării Germaniei în Caucaz, Turcia rămăsese, cum era firesc, în nehotărâre. Pentru a realiza unei eventuale invazii, armata a fost mobilizată în permanenţă. La Cairo, în Ianuarie 1943, Churchill s'a întâlnit cu preşedintele Turciei, care era însoţit de primul ministru şi de ministrul de externe, la care se adăga prezenţa comandantului armatei turce. Vroia să obţină declaraţia de război a Turciei contra Germaniei, dar reprezentanţii Turciei aveau o îndreptăţită teamă de Ruşi precum şi de ce poate să survină când va veni pacea. Turcia avea o experienţă de mai multe secole în ce priveşte Rusia. Prudenţa era obligatorie.

Reproduc din memoriile Lordului Moran, data de 30 Ianuarie 1943: "Primul ministru turc a spus lui Churchill că Rusia va fi prea puternică după război şi Turcia va trebui să facă dovada de prudenţă. Primul ministru al Angliei a replicat că aceasta va fi afacerea unei organizaţii internaţionale de a veghea ca Rusia să stea la locul ei. Atunci Turcul s'a jeliut, el compta pe ceva mai real". "Eu nu ştiu ce înţelege el prin real", bombăni Churchill când reîntră în compartimentul lui. "Eu gândeam că o organizaţie de asemenea natură este reală pentru toată lumea". Turcul a făcut să se înţeleagă clar că el se temea de o ocupaţie rusă a Dardanelor şi nu de un bombardament german. Dar nici Winston, nici ambasadorii, nu l-au ascultat. După 33 de ani, care am politic engles, care am politic american, mai crede în organizaţia internaţională, chemată să ţină în frâu, obligându-o să stea cuminte pe Rusia Sovietică? Singura acţiune politică menită să facă cumpănă Rusiei Sovietice la Naţiunile Unite, a fost a lui Nixon, care a înlesnit intrarea Chinei înlocuind ficţiunea

— 2 —

personalitățile, dar dacă s-ar putea, Românii să rămână în același statut de robi.

La 12 Ianuarie 1848, Palermo dădea semnalul revoltei care se întindea repede în toată Italia, mai ales în Lombardia și Venetia. La 22 Februarie Parisul proclama republica. Populația Pestei trece la acțiune. Se adoptă cele 12 puncte redactate de Șandor Petöfi și membrii Societății "Tânără Ungarie". Între aceste puncte figura: Egalitatea totală între toți cetățenii, fără distincție de naționalitate și religie; abolirea privilegiilor feudale, desființarea robiei; necesitatea unui guvern constituțional, libertatea presei și de reuniune. După cum se vede, exista punctul egalității între toate "națiunile", dar, cum Românii nu erau recunoscuți ca națiune, înseamnă că ei nu erau vizati. Cei puțin așa a reținu din evenimentele ce au urmat.

Almăstia, Dieta de la Posonyi votează la 18 Martie o serie de legi, recunoscând abolirea privilegiilor feudale, împărțirea pământurilor în favoarea țăranilor și instituirea unui guvern responsabil în fața unui parlament ales. Principii frumoase care în practică s-au fost golete de continut. Astfel, în materie electorală, toți nobilii aveau drept de vot, indiferent de situația financiară, în timp ce negustorii și meșteșugarii aveau dreptul de vot numai cei ce aveau un salariu, iar țăranii puteau vota numai dacă erau proprietari a unei anumite întinderi de pământ. Așa că 90 % din populație nu avea drept de vot. Presa era liberă, dar... se cerea o cauțiune de 10.000 de florini pentru ziare și 5.000 pentru reviste. În principiu se acorda egalitatea completă în drepturi tuturor cetățenilor. În fond, cele două Ungurii erau libertate și egalitate numai pentru ei, sau pentru cei ce trec de partea lor, adică celor ce devin Unguri. Adică ofereau posibilitățile celorlalți de a se unguriza. Ce altă interpretare s-ar putea da, de moment ce legea nu salvează dreptul de a utiliza limba română, germană, și slavă în viața Statului? Se stipula chiar că numai cei ce știu ungurește puteau fi aleși în parlament.

Ecourile revoluției din Ungaria au ajuns și în Transilvania. La 17 Martie au loc manifestații la Arad, la 18 la Timișoara, la 19 la Cluj, la 21 la Oradea și așa mai departe. Adepții cei mai entuziaști ai acestui regimament național au fost Transilvănenii refugiați în Principate. Neotinând pasaportul, au intrat în Transilvania clandestin. Ei veneau cu ideea unirii cu cele două principate românești. Șașez, secretar de Stat la Departamentul Invățământului, spunea într-un raport: "O parte a agitatorilor români erau fanatici exaltați care viasau o nouă Dacie, care ar uni Valachia, Moldova și Transilvania și poate chiar regiuni ale Ungariei vecine cu Transilvania, sau, cel puțin, o Transilvanie valahizată".

O adunare ungurească are loc la 23 Martie la Târgu Mureș cu participarea lui Avram Iancu și Alexandru Papia Ilarian din partea Românilor. S'a redactat un memoriu, cerându-se unirea cu Ungaria, libertatea presei, egalitatea în fața legii. Dar Ungurii n'au voit cu nici un preț să menționeze problema serbiei și nici drepturile celorlalte naționalități. Românii s'au opus.

La 24 Martie Simion Bărnuțiu a redactat o proclamație. În ea se afirma că Românii nu puteau să subscrie acțiunii unirii cu Ungaria, fără a obține în presalabil deplina recunoaștere a drepturilor lor politice ca națiune românească. "Fără drepturi naționale, chiar republica nu este altceva decât despotism".

Între 16 și 17 Mai (3-4), are loc adunarea de la Blaj. Pe câmpia numită de atunci *Câmpia Libertății* s'au adunat 40.000 de Români. În cap cu Bărnuțiu, Românii înlocuiesc un proiect de program, din trei puncte:

- Proclamarea independenței națiunii române,
- Textul unui jurământ național.
- Protestarea contra unirii Transilvaniei cu Ungaria.

La această adunare au participat și delegații din Principate, printre care Alexandru Ioan Cuza, viitorul Domn al Principatelor Române Unite.

Intorului ungur Jakab Elek, scrie despre această adunare: "Spectacolul care se desfășura în fața ochilor noștri, era grandios. O mulțime de vreo 20.000 de oameni, unii să răchileos îmbrăcați, cu fețele marcate de suferință, un nefericit popor de serbi, cei și colo țăranii înalți cei brazieri, frumoși, bine clădiți, cu priviri energice, a căror atitudine făcea dovadă de încredere în ei înșiși, de o dăruire provocatoare". Un alt contemporan ungur, Károly Mészáros, scrie: "O mulțime de popor fanatic, cu trăsături accentuate, caracterizate și ușor de recunoscut ale colonizatorilor români, oferis spectatorului, în mijlocul unui tumult sălbatic, un tablou de un interes extraordinar și profund emoționant.

Punctul principal al programului Adunării era declarația solemnă că Națiunea română se consideră o națiune autonomă, făcând parte integrantă din Transilvania, în virtutea unei legi egale pentru toți. Ordinea cea mai perfectă a fost respectată în tot timpul Adunării. "Această imen-

să masă de oameni — scrie Jakab —, care s'a ridicat către amiază la 25-30.000 de suflete, părea o mare calmă, pe care nu se distingeau nici cei mai mici valuri... Poporul tăcea și asculta... Numai câțiva țăranii schimbau voci cuvinte cu vecinii lor".

Și cu toate acestea, Dieta transilvănească la 29 Mai, la Cluj, unirea Transilvaniei cu Ungaria. Spre sfârșitul lui Iunie au avut loc alegeri și câțiva români au reușit să se aleagă deputați: în Banat Eftimie Murgu a reușit să aibă un mare succes.

La dezbaterile acestui parlament, deputații români au intervenit cu vioare. Cu ocazia discuției proiectului de lege asupra organizării școlilor, baronul Jozsef Eötvös a propus ca în primele clase, limba de învățământ să fie aceea a majorității locuitorilor, dar ceilalți deputați unguri s'au opus, nevoind să admită întrebuintarea limbii materne decât pentru... *îndofarea limbii ungurești*, singura limbă în Stat. S'au opus deputații români Ioan Dragoș și Sigismund Pop-acea din urmă atrăgând atenția că timp de 1700 de ani nimeni n'a putut să le răpească limba Românilor. Dar parlamentul a decis ca în primele trei clase, limba română nu poate fi utilizată decât pentru a înfăptui pe cea ungurească. La 26 August, Eftimie Murgu pronunța un discurs susținând libertatea religioasă a Românilor, dar Lajos Kossuth răspunde iritat că el nu vede rațiunea pentru care Românii ar avea nevoie de *Biserici separate*, în orice caz el nu putea admite autonomia administrativă a Banatului, căci aceasta ar însemna desmembrarea țărilor. În clase privește participarea Românilor alături de Unguri în lupta contra Vienei, Kossuth era de părere ca Românii să participe ca cetățeni unguri și nu ca naționalitate românească. În "Kossuth Hirlapja" (Gazeta lui Kossuth), Emil Abrányi, scrie: "Constituie Românii o națiune vie? Naționalitatea lor imaginară nu se bazează mai degrabă pe un trecut nebulos și pe speranța unui viitor nesigur?... Pot ei să se scotocească ofensați dacă Ungurii, stăpânii milenari ai acestei țări se consideră primii între ceilalți toți? În celace privește limba, tot în "Kossuth Hirlapja", ca o supremă "toleranță" se promite că nu "vor fi votate legi contra celor ce nu vorbesc pe stradă limba noastră".

În Septembrie, în fruntea armatelor austriace, generalul Jellachich pătrunde în Ungaria. La 22 Septembrie se constituie un "Comitet de apărare a patriei", al cărui președinte e Kossuth. Începe lupta între Unguri și Austriaci. Românii au partea Austriei. Lupta între Români și Unguri începe în luna Octombrie. Românii sunt învinși la Târnava, unde pierd 1200 de oameni. Împăratul Ferdinand abdică și se urcă pe tron nepotul său Franz Josef, un tânăr de 18 ani. În fruntea trupelor ungurești vine generalul polonez Bem, un militar de valoare. Bem invinge armatele austriace în mai multe locuri. Șefii unguri ai Transilvaniei erau însă mai mult interesați în a pedepsi pe... trădătorii patriei. Comisarul guvernului ungur, Szany, instituie tribunalele "sângeroase", care pronunțau mai de condamnări la moarte și confiscare de bunuri. Trupe neretulate aveau sarcina de a vizita unul după altul satele românești pentru a aresta pe "suspecții de crime". Un asemenea tribunal de sânge condamnă și face să fie executat pastorul Ștefan Ludwig Roth, un prieten al Românilor. El se făcuse vinovat de faptul că spusesse nemessilor în fața și mai ales tipărise o seamă de adevăruri, dureroase din punct de vedere politic, demografic și lingvistic. Între altele, în broșura "*Der Sprachkampf in Siebenbürgen*", afirmase: "A decretat o limbă ca limbă a țării, nu e nevoie, Căci o asemenea limbă există! Ea nu e limba germană, dar nici cea maghiară, ci limba română. Toți au această convingere! Când cineva vorbește de o limbă comună a țării, credem că nu se poate concepe alta, decât limba română".

Dar Românii nu au cedat. Sub conducerea lui Avram Iancu, s'au retras în Munții Apuseni. Trupele ungurești au trebuit să se înecurască printr-un cordon care trecea prin Ciucea-Huedin-Giliu-Cluj-Turda-Alud-Oraștie-Brad-Văcuș, până la Oradea, celace necesita imobilizarea unei forțe de 13-21.000 de oameni. Bem ar fi voit să se învolăscă cu legăturile lui Avram Iancu, dar Ungurii nici nu au voit oștință. Considerând că-l vor putea învinge cu multă ușurință. Costek, în fruntea unui detașament atacă Munții Apuseni, dar fără rezultat. Avram Iancu a negociat o înțelegere cu deputatul român Ioan Dragoș, trimis al Ungurilor, dar în timpul armistițiului ce fusese decretat pentru timpul cât vor ține aceste parlamentări, matorul Hatvani a ocupat fără luptă orașul Abrud. Dar legionarii lui Avram Iancu coborâș luptă orașul Abrud. Ungurii sunt învinși și Hatvani scapă cu mare greutate. Dar revine după două săptămâni cu o trupă numeroasă, însă e din nou învins. La începutul lunii Iunie, o trupă de 4000 oameni cu 18 tunuri, revine la atac sub comanda lui Farkas Kemény, dar suferind grele pierderi, numitul comandant ordonă retragerea. În luna Iulie, un puternic

detașament comandat de Pal Varradi, supranumit "mîncal Kossuth", este învins iar "mîncal Kossuth" își pierde viața la Fântânela. Motoacele lui au și ele parte la luptă. Participarea lor efectivă era necesară. Românii luptau cu furiele și coasie. Avram Iancu dispunea numai de 1300-1400 de arme de foc.

Ungurii și-au dat seama de gresala comisă și au încercat o împăcare cu Românii, dar era prea târziu. Austria ceruse ajutorul Rusilor și aceștia, sub comanda generalului Paskevici pătrund în Ungaria și Transilvania. Ungurii sunt învinși la Sighisoara. Generalul Bem a reușit să scape, dar postul Petöfi și-a găsit o moarte eroică. La Ocna Sibului, la 5 August, Bem obține o victorie și recupează Sibul dar puțin timp după acela, într-o luptă la care Bem a participat numai ca spectator, Ungurii sunt înfrânți la Sud de Timișoara și Bem și Kossuth au calea exilului. Kossuth care voia libertatea numai pentru Unguri, a avut timp să mediteze în exil, soarta rezervându-i viață extrem de lungă. În aceste meditații și-a dat seama desigur că dacă ar fi avut alături pe disprețuții Valahi, poate alta ar fi fost soarta armelor. Și ca o ironie a soartei, mai târziu a trebuit să se adreseze tot acestor Valahi, acestui "națiunii imaginare cu un trecut nebulos și cu speranțe într-un viitor nesigur", cum se scria în "Kossuth Hirlapja", adică în "Gazeta lui Kossuth". Ani mai târziu deci, un trimis al lui Kossuth, generalul Klapka solicită și obține de la Domnitorul Alexandru Cuza un ajutor care, și acesta, s'a dovedit a veni prea târziu. Trufia terbilă trufie maghiară, la primea pedeapsă.

Situația lui Avram Iancu nu a fost mai bună. Toate speranțele într-o înțelegere din partea Vienei, s'au dovedit zadarnice. Dar mândru, a respins decorațiile ce i le acorda Franz Josef, precum și orice favoare personală. Ca o persoană de legendă, deprimat și bolnav, rălăcește prin satele din Munții Apuseni, cântând din fluier. Cu ocazia unei vizite făcute în Transilvania, împăratul Franz Josef își exprimă dorința de a-l vedea. Și Avram Iancu, trist, dar în același timp mândru, îi trimite următorul răspuns: "Ce ar putea oare să-i spună, un mincinos și un nebun?".

Revoluția de la 1848 și lupta lui Avram Iancu au adus oarecari îmbunătățiri soartei Românilor din Transilvania, îmbunătățiri care din nefericire au fost înecate. Înecate de aceeași "proverbiale toleranță" ungurească. Din punct de vedere social, un prim și important punct a fost desființarea serbiei, care, din nefericire pentru Români, nu a devenit efectivă decât în 1884, din cauza întârzierii operațiilor cadastrale. Din punct de vedere național, Românii au împiedicat prin lupta lor unirea Transilvaniei cu Ungaria, dar și aceasta, pentru puțin timp. Dieta transilvănească în 1868 unirea Transilvaniei cu Ungaria și pentru că Viena avea mai multă nevoie de Unguri decât de Români, împăratul o accepta. Pentru a împăca pe Români, împăratul Austriei, reica episcopatul ortodox român la rangul de mitropolie, și ca națiunea românească, romanesti ortodoxi și unită, ca și națiunea românească. Revoluția de la 1848 a adus întrebuintarea limbii române ca limbă oficială în administrație și în fața instanțelor judecătorești. Desasturul de la Sadova însă, obliga pe Austriaci să admită dualismul austro-ungur, pentru care dualistul se dușeseră tratative cu mult înainte de 1867.

Dar cea mai importantă consecință a Revoluției de la 1848 a fost redoptarea națională. S'a luat contact cu reprezentanții românilor din Principate, chiar la 1848, pe Câmpia Libertății de la Blaj au fost voci — puține — care au strigat: Vrem unirea cu Tara, adică cu Principatele de dincolo de munte. Aceste voci se vor înmulți, iar Unirea Principatelor la 1859, a făcut să se nască noi și mari speranțe în sufletele Ardelenilor. Se născuse un curent care avea să crească, să devină un torrent puternic, căruia "toleranță" ungurească nu avea să-i poată pune nici o stavilă. Victoria avea să fie-deși târziu-de partea celorlalte vînșii urmasi ai colonizatorilor aduși de Traian în Dacia. Dar lupta avea să fie lungă.

În 1867-68, Românii protestară contra Unirii Transilvaniei cu Ungaria, ca o urmare a Dualismului, prin vocea deputaților lor și prin delegații. La 18 Mai 1868, un grup de intelectuali au făcut o declarație solemnă, cunoscută sub numele de "Pronunțământ de Blaj". În el se spunea că Românii rămân credincioși principiilor formulate la Blaj la 3/15 Mai 1868. Autorii afirmas că nu recunosc Decretul de la Pesta dreptul de a legifera pentru Transilvania și contestau deputaților români care făceau parte din ea, ca puterea de reprezentanți al Românilor. Acest act a fost publicat în jurnalele românești "Căderea Transilvaniei", "Fele deșertăne" și "Telegraful român" și un exemplar a fost deșertat la "Telegraful român" și a trimis în judecată în fața Tribunalului din Târgu Mureș pe Iacob Mureșanu, redactorul Gazetei Transilvaniei, pe profesorul I. Micu-Moldovan și pe alții. Pentru același motiv a fost condamnat redactorul ziarului "Federațiunea", Alexandru Roman. Au

urmat pentru aceste gazete normale dificultăți materiale, care au fost învinse grație ministrului român Mihail Kogălniceanu, care a trimis banii necesari prin intermediul lui G. Baritru Chestiunea pronunțământului a fost supusă deputerilor parlamentului din Pesta în urma intervenției deputatilor români. Iile Măcelaru a avut curajul să declare că "unirea grăbită" nu era pentru Români decât un act arbitrar.

Printre legile votate de Ungurii "toleranți" importantă desigur este aceea cunoscută sub numele de Legea XLIV. În această lege se spunea că exista numai o națiune ungurească, "una și indivizibilă", cu toate că cuprindea mai multe naționalități, considerate numai ca "comunități de limbă". Se recunoștea numai o singură limbă de Stat: ungurească. Celelalte naționalități nu și-o puteau întrebuința pe a lor decât în măsura în care le-o permitea unitatea țării, posibilitatea practică a guvernului și a administrației și în măsura necesității exercitării punctual al justiției. Dezbaterile parlamentare trebuiau să aibă loc în ungurește. Nici o pedeapsă nu era prevăzută contra celor ce nu vor respecta dispozițiile acestei legi.

În parlament s'au opus la votarea acestei legi deputatul român Anton Mocioni și sârbul Svetozar Miletić. Au propus recunoașterea celorlalte naționalități pe un picior de egalitate cu Ungurii, limbă lor trebuind să fie recunoscută și ca limbă de învățământ. Să înființese catedre de limbă și literatura celorlalte naționalități la universitățile Statului. Dezbaterile au fost furtunoase. S'a protestat contra acestei "unio duorum nationum contra plures", contra planurilor ungurești de a îneca celelalte naționalități în masa ungurească. Deputații români și sârbi au fost nevoiți să părăsească sala și legea a fost votată.

Legea XXXVIII asupra învățământului acorda congregațiilor religioase și altor persoane publice și private dreptul de a deschide școli în limba maternă. Totuși limba ungurească era obligatorie și programele trebuiau aprobate de Ministerul Instrucției Publice. Dar acest regim favorizat îl avea numai școlile primare, liceele și școlile normale. În universități era permisă o singură limbă: cea ungurească.

Legea electorală era în defavoarea Transilvaniei. Pentru a vota, alegătorul trebuia să aibă un venit egal cu câștigul ce-l produceau 5 hectare de pământ în pusta unguri. Ori în Transilvania, regiune de dealuri și munți producția era inferioară. Așa că, un țăran transilvănean, pentru a vota, trebuia să aibă 10-12 hectare. Puteau vota fără a avea acest venit cei ce aveau o diplomă sau erau funcționari. Ori funcționarii unguri erau înfinți superiori în număr funcționarilor români. Analizabeli nu aveau drept de vot. Și erau considerați analizabeli toți cei ce nu știu ungurește. În virtutea acestei legi deci, Românii care constituia majoritatea absolută a populației Transilvaniei, aveau numai 3,3 % din numărul votanților.

În legea presei se prevedea o autorizație prealabilă și o cauțiune de 2.500 la 10.000 de florini pentru publicațiile cu caracter politic sau social. Orice infracțiune în această lege și regulamentele legate de ea, antrena pierderea cauțiunii și închisoare până la doi ani.

Acestea au fost în general legile din Transilvania până la 1918. Toate guvernele ungurești utilizau legile cum le convenea, întrebându-l în anumite cazuri metode mai dulci, altele mai brutale, cu un singur scop: maghiarizarea celorlalte naționalități, transformând Statul multinațional în unul uninațional: unguresc. În fața acestei atitudini, Transilvănenii n'au răspuns cu gîră, ci cu dăruire. Această caracterizare a Ardelenilor coborâș desigur dincolo de strămoșii lor Daci și Romani și contactul cu grecii, în special cu Slavii, n'au putut să o altereze. Dacă am găsi o ramură asemănătoare, printre cele românești, am găsi-o ramură numai în Macedonia. Un scriitor post socialist, filo-desigur numai în Macedonia, din exil, e de părere că o caracteristică care a dus la salvarea românilor ca neam, este gîră. Printre români, ca și printre alte popoare desigur, există grupări al căror caracter diferă. Ce l-a făcut pe acest scriitor filosof român să facă afirmația citată? El e originar din Oltenia. Se crede-o falsă credință-că Oltenii sunt ramura cea mai dăruie a românismului. Se știe de ei că au douăzeci și patru de masele, celace a dus la credința că ei sunt dăruie. Dar masele servesc pentru a mesteca, nu pentru a mușca. Pentru a mușca, sunt colții. Apoi, în Oltenia nu s'au stabilit Evreii, deci în această regiune nu a existat niciodată nici cea mai mică manifestare antisemită. Atunci, care e explicația neașterii Evreilor printre Oltenii? Explicația este că Evreii au descoperit că Oltenii sunt mai gîră decât ei.

Ori dăruia, calitate moștenită de la Daci și Romani, este caracteristica Ardelenilor și grație ei, au rezistat tuturor năvălitorilor barbari până la venirea Ungurilor — utorii barbari — și după aceea au rezistat mult mai mult de un mileniu tuturor încercărilor furtive ale acestora să-i denaționalizeze.

Transilvăneni, în cadrul legilor, nu au avut o activitate politico-culturală, economică. La 26 ianuarie 1869 s'a constituit *Partidul național al Românilor din Banat și Ungaria*, sub președinția lui Alexandru Mocioni. La 23/24 Februarie 1869, la Miercurea Sibiului s'au pus bazele *Partidului Național din Transilvania*, sub președinția lui Ilie Măcelaru. Notificându-se această constituire comisariatului guvernului, contele Emanuel Pécsey, acesta interzice partidul, motivând interdicția prin legea ungurească conform căreia nu există *decăd o națiune: cea ungurească*. Celelalte naționalități aveau dreptul doar de a fonda asociații culturale și economice. Pe plan politic aveau dreptul numai de a organiza conferințe preelectorale.

În timpul războiului României pentru independență, Transilvănenii (au parte nu numai cu suferință ci și cu trupuri, Pășea, comitetele feminine care colectau bani, rușii și material sanitar, suferința cu ardore lupta fraților lor de dincolo de munți. Dar nu numai atât: voluntarii din Blaj, Orăștie, Făgăraș, Munții Apuseni și Târnava sau parte la luptele de la Plevna-aceasta nu poate fi considerată șiretenie — și băștineanul Moise Groza, începând războiul cu gradul de căpitan, îl termină cu acela de general. Căderea Plevnei a dat naștere la manifestații în cele mai multe orașe din Transilvania. Numărul voluntarilor ar fi fost enorm dacă nu ar fi intervenit opreliștile autorităților ungurești. O lege din 1878 a instituit delictul de *agitație contra națiunii*. În 1879 ministrul Trezoreriei mărește numărul orelor de limba ungară în învățământ în toate școlile, chiar și în cele private. Învățătorii erau obligați să învețe limba ungară în cei patru ani următori; în caz contrar urmau să fie dați afară din învățământ. Sub guvernarea Wekerle s'a recurs la altă măsură: ofițerii de stare civilă făceau președinți asupra Românilor apere a-și înscris copiii cu nume ungurești, sau românști maghiarizate, trecându-i astfel în mod oficial ca membri ai națiunii ungare. Dar Românii nu se lasau intimidăți și cereau cu dăruire ca numele copiilor lor să fie înscrisă așa cum cereau: româneste. Unde președintele era prea mare, puneau nume române: Corneliu, Traian, Octavian, Brutus, etc. În așa fel și în Ardeal existau mai mulți Bruti decât existau la Roma în timpurile lui Cezar sau Traian. Era aceasta șiretenie? Nu aș da nume dăruire dăco-română.

La 1861, la Sibiu, la *filială Partidul Național român*, prin fuziunea celor două partide citate anterior. Acest partid a înscris în programul său următoarele puncte: recucerirea autonomiei transilvane, întrebarea limbii române în școli, adăugarea la justiție în toate regiunile cu populație majoritară românească, numirea ca funcționari în aceste regiuni de români sau de altele naționalități, cu condiția ca aceștia din urmă să vorbească bine românește; revizuirea legii naționalităților, lupta contra tendinței de maghiarizare forțată, asigurarea dreptului de vot.

În 1892 Partidul național a hotărât publicarea unui *Memorandum*. Acest memorandum a fost publicat în românește, ungurește, nemțește și francezește, în parte grație ajutorului obținut de la ministrul român Mihail Kogălniceanu. Memorandumul a fost redactat de un grup dirijat de Ion Rațiu, I. Corolănu și Vasile Lucuțu. Acest memorandum începea prin a arăta care erau motivele pentru care Românii nu puteau accepta unirea Transilvaniei cu Ungaria. Făcea apoi o critică juridică strânsă politicii ungurești față de problema națională. Se analizau legile electorale, sociale, municipale, agrare, legea presei.

Memorandumul a fost remis Împăratului Franz Josef de o delegație de 300 persoane. Împăratul a refuzat să primească delegația și a trimis Memorandumul guvernului ungar. Memorandumul fusese publicat și răspândit în toată lumea cu sprijinul și al Românilor din regat și în special cu sprijinul Ligii Culturale. Autorii au fost dați în judecată. Procesul s'a judecat la Cluj, de la 7 la 25 Mai 1894. Acuzații au refuzat să se apere, Ion Rațiu, cu dăruire, a explicat tribunalei motivele refuzului: Memorandumul fusese redactat de delegații aleși în mod legal. El exprima opiniile politice ale Românilor, însemna că erau traduși în fața justiției nu numai niște indivizi, ci un popor întreg. Și pentru a judeca un popor întreg, nici o instanță judecătorească nu are dreptul s'o facă.

S'a dat decăd pedepse de la 1 la 5 ani. Ion Rațiu a fost condamnat la 2 ani (ca acestuia de la Turda fusese de viață). Gheorghe Popa de Blăjești a fost condamnat la un an, iar Vasile Lucuțu la 6 ani.

Dar de data aceasta, înfrunt ungurească s'a îngelat. Ecoul acestui proces a fost prea mare, el a pătruns în toate Europe, depășind nu numai granițele Ardealului și ale României. S'a format un puternic curent de opinie, gazetari, ericitori, istorici, oameni politici din toată Europa, au scris au protestat. Au avut loc manifestații împotrungare. Împăratul Franz Josef a fost nevoit în 1895 să grațieze pe condamnați.

Dar acțiunea dăruă a Transilvănenilor nu s'a oprit la planul politic, ci a abordat toate planurile, în special pe

cel cultural. S'au publicat cărți, broșuri, ziare, reviste, s'au înființat școli, biblioteci, societăți culturale, printre care cea mai importantă și mai efectivă a fost Astra.

Dar "toleranța" ungurească nu s'a declarat învină. În afară de legea Trezoreriei, deja citată, s'a venit în 1907 cu legea Appony, o lege mult mai drastică. Prin această lege s'a impus un număr și mai mare de ore în limba ungară în școli, dar, ceva mai grav, se impunea limba ungară ca *unică limbă de învățământ în momentul în care la o școală veneau și câțiva elevi unguri*. În 1914, guvernul ungar a creat o "zonă culturală" în toate regiunile de frontieră cu România, a mobilizat 400 de învățători din această zonă pe care i-a trimis pe front, le-a închis școlile și patrimoniul acestora a trecut în proprietatea Statului.

În celelalte priveste liceele, în primii ani ai dualismului, existau în Transilvania 30, din care 16 erau ungurești, 5 germane și tot 5 românești. Și nu exista nici o *universitate românească*, și dăruirea românească-dăco-română, nu ceda, Majoritatea țărănilor români erau analfabeți, dar își dădeau seama de importanța culturii. Dacă nu o aveau ei, o doreau pentru copiii și pentru nepoții lor. Asociația Astra s'a concentrat toată activitatea în culturalizarea poporului. *Fără nici un sprijin din partea Statului*, a reușit să-și ducă la îndeplinire sarcina asumată, prin cotizațiile membrilor săi. Listele de subscripții lansate au avut un mare succes. Au existat contracte, făcute de țărani care nu aveau bani, prin care se obligau să dea anual o cantitate de cereale, pentru sprijinul culturii românești. Mulți dintre acești țărani, pentru că nu știau carte, semnau contractul cu degetul.

"În tot cursul istoriei sale, poporul maghiar s'a caracterizat prin toleranța sa față de străini... În Ungaria dinainte războiului, credinșii Bisericii greco-orientale și greco-catolice, aveau dreptul de a se organiza în Biserica sârbească, românească, rutenă... Aceste Biserici se bucurau de o autonomie completă și în virtutea acesteia conduceau după bunul plac școlile de tot felul ce aveau, transformându-le în citadele ale sentimentului național separatist... Adevărul este că Ungaria dinainte războiului, considerată din punctul de vedere al naționalităților, era una din țările cele mai tolerante ale Europei..." (Justice pour la Hongrie).

Toleranța ungurească! 16 licee pentru o populație minoritară, cea ungurească și numai 6 pentru populația românească care era majoritară absolută! Și nici o Universitate românească! 11 Toleranță? Da, Toleranță cu ghimbele, adică toleranță ungurească. Aceasta la sfârșitul celui de al 19-lea și începutul celui de al 20-lea secolului! Și drept că în secolele anterioare, Românii nu aveau nimic. Totul pentru Ungurii! Pentru Români, spânzurațoarea, rugul și adrobirea pe roșii!

Va urma

BIBLIOGRAFIE

- Istoria Românilor din Dacia Traiana*, I, II, III, IV, de A. D. Xenopol, Ed. Carpații, Madrid.
Dacia, de Vasile Pârvan, Ed. Carpații, Madrid.
Istoria Partidelor Naționale, Târâniști și Naționale Târâniști, de Pamfil Selcaru, Ed. Carpații.
Unirea Națională, de Pamfil Selcaru, Ed. Carpații.
Istoria Daciei și continuitatea Dacoromână, de General Platon Chirnoagă, Ed. Carpații.
Istoria Românilor, de C. C. Giurescu și Dinu C. Giurescu, Ed. Albatros, București.
Transilvania în Istoria Poporului român, de C. C. Giurescu, Ed. Științifică, București.
Dacoromanismul, de Ion Tolescu, Ed. Consajio Superior de Investigaciones Científicas, Madrid.
Dacia Romania Germanica, de I. D. C. Cotărian, Colecția Dacia, Madrid.
Roumaines et Hongrois, de C. Său, Ed. Cugetarea, București.
La Transilvanie et ses habitants, de A. de Gerandó, Ed. Au Comptoirs Unis, Paris, 1845.
Histoire de la Hongrie, de Henry Bogdan, Presses Universitaires de France, Paris.
Histoire des Hongrois, de Edouard Sayous, Ed. Ernest Leroux, Paris, 1874.
La Vérité sur les deliberations préliminaires du traité de Triano, de Dr. Etienne Orszko, Ed. Danubia, Budapest.
Justice pour la Hongrie, Ed. Pestil Hiriap, Budapest.
Breve Histoire de la Transilvanie, de Const. Dalacovicu și Miron Constantinescu, Ed. Academiei Române, București.
La Transylvanie, de Silviu Dragomir, etc., Ed. Bolvin et Co., Paris, 1940.
Un an de stăpânire maghiară în Transilvania de Nord, București, 1942.
La alta edad media, por Jan Dhond.
La Roumanie sous le joug socialiste, de Reuben H. Markham.
La Transilvanie, de Dr. G. A. Fordoa.

(pentru Francezi Napoleon le Petit, pentru Români Napoleon le Grand), etc. Dar în viața unui popor, în momentele de răscruce, apare omul providențial, omul destinat de Dumnezeu să schimbe fața lucrurilor, să fie un punct de plecare. Felul în care a fost ales colonelul Cuza, arată cum, credem sau nu credem, a intervenit Providența. După lungi și întortocheate evenimente, se obține în sfârșit realizarea unei părți din cererile tinerilor "idealiști", adică o unire pe jumătate: doi domnitori, două Adunări legislative, dar o armată comună, o Curte de casație pentru ambele Principate și o Comisie Centrală la Focșani.

Încep în Moldova durerile facerii, adică alegerile Domnitorului. S'a văzut atunci că tinerii idealiști nu erau așa de idealiști, au început lucrările balcanice, pofta de putere, adică vechile metode din cauza cărora urmașii lui Ștefan cel Mare și al lui Mihail Viteazul au fost scoși din istorie, au lăsat la lumină.

"Alegerea domnitorului Moldovei urma să se facă în ziua de 6 ianuarie: în seara de 3 a avut loc în casa lui Constantin Rolla o reuniune a deputaților Uniunii. Discuțiile au fost furtunoase, nici partizanii țărănilor, nici cei ai proprietarilor, nu cedau. Mihail Kogălniceanu a încercat să obțină o soluție transacțională, designând o persoană care să nu reprezinte prea răspicat o altitudine în problema agrară, aforjările lui au fost însă zadarnice. Furios, Kogălniceanu a părăsit reuniunea, ceea ce a determinat și pe ceilalți să plece. În acel moment s'a produs un gest patetic: deputatul Nicolae Piscoaki s'a agățat în gâtul lui, a scos un pistol și a declarat cu o hotărâre în glas că nu îngrădindu-l nici o încredință, că se va sinucide dacă deputații Uniunii pleacă fără să fi designat candidatul pentru tron. Cei care rostea această amenințare, mărturisire a unei fanatice credințe în necesitatea impoziției a unirii, erau un om de 47 de ani. A urmat un moment de intensă emoție, determinând o unanimă reculegere, fiecare dându-și seama că vrajba dintre ei, sădăruirea unirii. Piscoaki se agățase pe un jilț în fața sobei; pe fața lui era rugărită o neastărită tristățe; privea flăcăile jucăuse care mistuiau lemnele din sobă; în mână dreptă ținea pistolul, prădând că-și aștepta sentința. În salon domnea o tăcere grea. Nimeni nu îndrăznea să rupă tăcerea. De-odată, Piscoaki rosti numele lui Alexandru Cuza" ("Unirea Națională", de Pamfil Selcaru, pp. 144-145, Ed. Carpații).

Deci ca totdeauna, discuțiile erau furtunoase, nimeni nu ceda, aforjările lui Kogălniceanu au fost zadarnice. A trebuit să intervină un luminat, care cu un gest de un romantic dramatism să sugrăde pe cei care-i uitaseră idealismul pe măsurile Beni. Și atât deputatul Piscoaki, cât și cel propus, erau oameni total lipsiți de ambiții. În timpul furtunoaselor discuții, colonelul Cuza era la teatru. Nici prin gând nu-l trecuse că va fi ales domn. Cât despre Piscoaki, după alegerea lui Cuza a intrat în armată unde a rămas până la gradul de lt. colonel. Cuza îl lăsa, dar Piscoaki n'a cerut favoruri, n'a format o camară. După înșelăciunile lui Cuza, a demisionat din armată, a dus o viață retrasă, nu s'a amestecat în politică.

Acesta e dramaticul act de naștere al Unirii Principatelor. Un luminat propune candidatura unui om lipsit de ambiții, care în timpul teribilei reuniuni se găsea la teatru. Cine a inspirat pe Piscoaki să recurgă la dramaticul gest? Cine l-a inspirat apoi să propună pe Cuza? Enigma ale istoriei.

Dar odată înscăunat, Cuza Vodă a trebuit să ducă o luptă neîntreruptă, tocmă cu cei care-l alegeaseră. Neîntreruptă, teribilă luptă! Existau două partide: conservatori și liberali, sau abili și roși. E interesantă observația că nici în timpul lui Cuza și nici după acela, adică până la 1944, nici un om politic român n'a sesizat care era cea mai importantă clasă a țării. Nu o vorba de discursurile din opoziție, ci de măsurile luate atunci când așa zisii susținători ai țărănilor, ajungeau la guvern. Nu a existat un singur om care a înțeles problema basică a țării românești, adică importanța țărănilor. Acest om a fost colonelul Cuza. Pentru sprijinirea acestei zădărnice clase, Ale-

xandru Ion Cuza și-a ruinat sănătatea, și-a riscat tronul și chiar viața. Că nu fost conștient lui abili, adică marilor proprietari, aceasta intra în logica lucrurilor. Dar logică a fost poziția roșilor, care în perioadele pre și electorale ajutau chestiunile țărănești, dar n'o făceau decât pentru a face zile amare abilib, și din nefericire așa a fost până în 1944, când a venit potopul. Alexandru Cuza a fost cel care s'a aplecat cu mână către obidăta țării a țării. Ca s'o poată face a trebuit să recurgă la un milloc dictatorial: Lovitura de Stat. Cel care l se opuneau erau așa zisii idealisti de la 1848. S'a produs ceea ce s'a numit atunci *monstruoasă coaliție*, adică unirea abilib cu roșii, cu scopul de a dărâma pe acest om de legendă care a fost Vodă Cuza.

Problema țărănească, cum am mai spus, n'au înțeles-o politicienii noștri nici până la 1944. Chiar partidul care mult mai târziu s'a numit țărănesc, n'au înțeles-o. Cum ar fi putut s'o înțeleagă, de moment ce volau să se înșale din realizările... Rusiei sovietice, trimțând membri ai partidului, care s'o studiasse la fața locului?

"Și primul domn al României a fost un Român. El este acel care a pus temelia de granit a țării. În șapte ani de domnie, luptând contra celor mai crâncene pașuni partizană, Alexandru Ion Cuza a lăsat să se realizeze reforma agrară, să organizeze armata țării, justiția, să lichideze bunurile mănăstirilor închinăte, exploatare cu nerăzguire de călugări greci. Cu ușoare modificări sa tradus și adoptat Codul civil francez. În 1864 a promulgat legea instrucției publice, declarând învățământul de toate gradele gratuit, iar cel primar obligator. S'a înființat o Facultate de Litere la București, s'a promulgat legea organizării Curții de Compturi și legea Consiliului de Stat, etc. (Pamfil Selcaru, op. cit., p. 309).

Și toate acestea numai în șapte ani! Dar coaliția monstruoasă nu dormea. Câștigând o parte din oferte de partea lor, în noaptea de 11 Februarie 1866, pătrund în palat și-l illece să abdice. O altă crimă contra Patriei au comis acești "idealiști", amestecând armata țării în politică. Urmările s'au văzut la 23 August 1944, și dacă acest exemplu nu conșine înora, voi da altul: după refugierea generalului Rădescu în Ambada americană, un grup de generali români a dat un comunicat contra generalului Rădescu.

Și ăgonit, Domnitorul Cuza, a lăsat calea exilului. Exilul nu era o noutate în Istoria poporului nostru. Au fost, sunt și vor exista exilați români. Dar Vodă Cuza, și în această tristă situație a vieții lui, a știut să fie... colonelul Cuza. Descreșta și demnitatea au constituit nota dominantă până la sfârșitul vieții.

La 8/30 Aprilie 1870, țărani din Mehedinți aleg deputat pe Alexandru Ion Cuza. Ușor de înțeles că nu Cuza își pusesse candidatura. Căce este mai curios, este că deputații validădău alegerea, punând pe Domnitorul Carol în grea situație. Carol n'are altceva de făcut, decât să-și scrie personal lui Cuza și să-și exprime dorința de a-l vedea intrat în România. Deputații validădău alegerea lui Cuza ca o amenințare la adresa Neamului, adică a lui Carol, care era Maria. Sa când era la putere și Neamul când erau în opoziție.

Dar nobilul Domnitor refuză să se întoarcă. El voia ca totdeauna binele țării. Reîntoarcerea sa în țară ar fi dat naștere la turburări și nu aceasta voia El. Putin timp înainte, ambasadorul Franței la Viena, ducele de Grammont înținase pe Cuza la Doebing și-l dăduse să înțeleagă că Franța ar fi dorit să se debarase de prințul Carol și să-l ajute pe Cuza să-și reia tronul. Răspunsul a fost pe linia nobilă și demnă a feștelui Domnitor: "Nu va consimți nicodată să reîntre în țară, grație unei intervenții străine".

Vodă Cuza a murit în exil în 1873. Corpul lui a fost adus în țară și înmormântat la moglea lui, Ruginoasa. Au alergat țărani din toate colțurile țării pentru a prezenta omagiul lor Domnitorului care-i răscăse tronul și viața, pentru binele lor. În fața mormântului deschis, credincioșii lui sfetnie, Mihail Kogălniceanu, a spus, printre altele: "El era gata să-și sacrifice tronul persoanei ze, numai să-și apere țara de orice pericol, pentru că el era credincios Națiunii Române..." "dar a căzut alinție, și România și-a întrerupt drumul ei... Al lertății-mă. Aici, în fața unui mormânt deschis, în fața acestui figuri care va fi pururea glorioasă, nu ne este permis să facem polemici, dar suntem datori s'o spunem că nu pregăteai lui Leu răsturnat ci faptele cele mari. Odată cu exilul a expirat emanciparea poporului român, odată cu exilul vechile societăți retrăgăde și demagogice s'au oșlat, și când ale aceasta fraților, ce să vedeți dacă

(Urmează în pag. 31.)

NOTRE monde occidental est tellement habitué aux paradoxes, conditionné (soit par le bien-être, soit par la propagande politique, soit par la haine sous toutes ses formes) que les événements les plus aberrants ne le frappent même plus. Prenons-en un exemple parmi les innombrables manifestations qui jalonnent inintermittamment la vie française actuelle, celle qui s'est déroulée le 17 pour LA DÉFENSE DES LIBERTÉS PUBLIQUES.

Ce fait extravagant semble n'avoir choqué personne, il n'a même pas excité la verve des humoristes. Et cependant, quelle somme typique de paradoxes! Le premier paradoxe est L'ENTIERE LIBERTÉ des manifestants, se présentant comme de tristes victimes parmi un peuple brimé, opprimé par le Gouvernement et la Police, celle-ci (qui assistait placidement à la manifestation) étant accusée PUBLIQUEMENT et LIBREMENT d'être un ramassis de brutes idéologiques à la solde d'un Gouvernement lui-même féroce-ment réactionnaire. Deuxième paradoxe: la manifestation est organisée par les communistes, adoratrices inconscientes du système politique et social qui refuse le plus féroce-ment toute liberté individuelle, communistes qui ne peuvent pas ignorer qu'une pareille manifestation serait irréalisable en pays socialiste.

Et pourquoi manifesterait-ils? Pour protester contre la dissolution d'un de leurs groupements extrémistes, coupable d'avoir voulu s'opposer PAR LA FORCE à la LIBRE manifestation d'un groupe adverse. On se croirait en présence d'un scénario burlesque, destiné à stigmatiser, sous une forme plaisante, l'inconcevable manque de logique du peuple qui se croit le plus rationnel du monde.

Comment a-t-on pu en arriver là? On peut y trouver quelques explications.

Le communisme, vu du dehors, est totalement différent selon la personne concernée: rares sont ceux qui en parlent de sang-froid, sans fanatisme; aucune nuance n'est admise en ce domaine. Cette doctrine et ce système monolithiques, avec leurs réalités précises, prennent pour les Occidentaux un aspect multiforme, changeant, variable. Chacun choisit SON propre communisme et lui donne l'aspect qu'il a lui-même choisi: on est pour le communisme marxiste, ou yougoslave, ou cubain, ou chinois, ou chilien plus toutes les modalités régionales, comme les communistes à l'italienne ou à la française, etc.

Aucun de ces visages ne correspond à une réalité objective commune à tous ces "socialismes scientifiques". Le fanatisme masque les faits. Chacun mit sa passion préconçue et, si les faits ne sont pas conformes à cette passion, tant pis pour les faits. Ceux-ci n'intéressent personne; on les redresse, on les interprète, on les refait; chacun en prend exactement ce qui est conforme à son idée personnelle et rejette le reste.

Cependant, dans tous les cas, il y a UN POINT COMMUN entre ces images. C'est que les communistes occidentaux, fanatiques, lyriques, aveugles ou imbéciles, S'EXPRIMENT EN TOUTE LIBERTÉ en faveur de ce régime dont ils ne voient que la face qui leur convient, tout en maudissant le régime de leur propre pays, tout en faisant appel à la guérilla, à la révolte, à la manifestation pacifique ou violente, à la publication massive de matériel de propagande dont la distribution est ABSOLUMENT LIBRE. Et tout cela en toute impunité... ce qui est le privilège, le luxe inappréciable du communisme occidental.

Que dans un pays communiste, un individu ose la centième partie des provocations, des proclamations auxquelles se livrent ses adeptes occidentaux, et c'est l'arrestation, la prison, la déportation, le stigmate définitif, la mort.

Tous nos gauchistes clament contre la dictature... EN TOUTE LIBERTÉ; contre la terreur culturelle... en toute quiétude et en toute sécurité.

Comparons la situation des étudiants de part et d'autre du Rideau de Fer. De ce côté, le nôtre, celui de la DICTATURE, DU MILITARISME, DE LA TERREUR CULTURELLE, les étudiants français ont pu, en mai 68, bouleverser la vie nationale, incendier, détruire, causer, se conduire comme des ennemis de leur propre pays, proclamer les plus violentes déclarations d'anarchie et de révolte. Rien ne leur est arrivé! Ils ont trouvé le champ de bataille vide.

Quelques échauffourées, quelques blessés, quelques arrestations temporaires, rien de plus, l'armée étant occupée à collecter les ordures que les civils en grève refusaient de ramasser. En 1973, les lycéens — ces parias, comme ose l'écrire un journal avec une incroyable audace — ont pu déclencher des séries de grèves, manifester, faire des déclarations indignées à la presse, à la radio, à la TV même, ou l'un d'eux (l'allemand comme son collègue de 1968; l'anarchiste Cohn-Bendit) a pu librement tenir tête au Ministre de l'Éducation Nationale et, du haut de ses 20 ans "général" condamner sarcastiquement toute notre société décadente, dont il se voulait le sauveur.

De l'autre côté, celui de la LIBERTÉ, de la PAIX, de la JUSTICE SOCIALE, des GOUVERNEMENTS DU PEUPLE, DU PROLETARIAT SOUVERAIN, qu'a-t-on vu lorsque des étudiants se sont rebellés? En Pologne? l'armée est immédiatement et brutalement intervenue. En Tchécoslovaquie, où un désir de LIBERTÉ n'est manifesté trop haut? La réaction a été totale, implacable. L'armée de 5 pays voisins est entrée en Tchécoslovaquie et a étouffé dans le sang l'aspiration à la liberté du peuple tchèque, la presse a été muettement, les étudiants se sont vu devant les tanks et les mitrailleuses et, dans leur désespoir, se sont immolés. On ignore le nombre des morts; dans le monde communiste, nos comme une tombe, les informations ne filèrent pas.

De même dans l'Église, on peut voir — comme de l'inconscience — certains prêtres PROGRESSISTES se déclarer juvénement parisiens de la révolution et donner pour modèle certains pays communistes où, cependant, l'Église a été réduite au silence, son clergé banni ou démis, ses prêtres jetés en prison, condamnés aux travaux forcés, comme ce fut le cas de Blenik dans la Yougoslavie libérale et rebelle, de Hossu en Roumanie.

Que dire des intellectuels communistes des pays libres? Là, le paradoxe est criant. On a le spectacle de gens intelligents, cultivés, rendus vides sous évidences, aveugles au fait que la Révolution Russe a réduit l'intellectuel, l'artiste à n'être qu'un instrument passif au service du Parti; qu'elle a massacré, détruit, piétiné toutes les libertés; de presse, de culte, de création artistique, de penser, d'écrire, de voyager, de correspondre, de vivre, enfin; qu'elle inter- dit dans des asiles ou déporte dans des camps de concentration les écrivains qui osent manifester une réaction, une critique; qu'elle juge et condamne des poètes dans des procès secrets, ou les humilie publiquement, en les contraignant à se dédire. Ces faits sont connus de tous et nos intellectuels ne peuvent les ignorer. Pour tant, loin de protester, ils s'associent — avec une inconscience suicidaire — à tous les slogans, tous les actes de répression, tous les mouvements d'inspiration communiste destinés à SOUTENIR ET À AMENER CHEZ NOUS un régime où le sort qui les attend est d'être, comme les autres, pendus au premier réverbère, ou fusillés au "PAREDON" ou, dans la meilleure des hypothèses, de se tirer une balle dans la tête, ce qui serait, de moins, un acte qu'ils auraient la liberté de choisir.

En attendant, ils sont prêts à brûler des livres (et même des gens) au nom de la liberté d'expression, à imposer comme seule lecture les PENSEES DE MAO, toujours au nom de la liberté intellectuelle individuelle.

Partout en Europe grondent le mécontentement et la révolte, tout le monde est mécontent de tout: les riches d'être riches, les pauvres d'être pauvres. Les peuples socialistes veulent aller à l'Église, des Espagnols jettent les croix par les fenêtres; les femmes veulent avoir, les Gouvernements veulent des enfants; la France est mécontente d'être la France, le Brésil d'être le Brésil, chacun ne voyant que des défauts chez lui, dans son propre pays. Ceux qui ne sont pas libres veulent la liberté, ceux qui ont la liberté ne savent qu'en faire et supplient qu'on la leur enlève. Les gens incultes aspirent aux études, les gens cultivés et diplômés crient "A BAS LA CULTURE, ELLE NE NOUS SERT À RIEN".

Partout, la violence s'impose en Occident et, à ce sujet, un autre paradoxe apparaît en ce qui concerne l'attitude de certains milieux envers la Police. Les milieux AVANCÉS sont anti-militaristes et clament contre la Police, L'Armée et la Police sont les ennemis, puisqu'ils représentent le Gouvernement bourgeois, le Pouvoir et l'Autorité (et on se proclame individualistes et frondeurs), la Réaction (et on est tous progressistes). Pour la gauche, les policiers, ce sont des SS, des FASCISTES, selon le slogan irréaliste et

tenace, qui fait du fascisme — disparu depuis plus de 30 ans — l'ennemi public n° 1, chargé de tous les crimes, passés, présents et à venir.

Que dans les régimes communistes, les militaires détien- nent tous les pouvoirs et que la Police soit le support du Parti, peu importe, on n'en est pas à un paradoxe près.

La Police (et le Gouvernement) sont coupables de tout ce qui se fait — de mal de ce qui ne se fait pas — de bien. Lors des incidents universitaires et autres, des manifesta- tions et des défilés, elle est coupable de réagir et, en même temps, de n'avoir pas réagi plus tôt. Elle est cou- pable d'exercer ce pourquoi elle existe: maintenir l'ordre et garantir la propriété. On vitopère contre elle et on l'attaque même, criant, parce que tout le monde se re- fuse à le dire, que si elle contre-attaque, c'est que la vio- lence la contraint, que des déréglés, des brutalités et des brutalités et des crimes de toutes sortes se sont pro- duits, sur lesquels tombe le grand silence de la lâcheté, de l'aveuglement stupide devant des faits volontairement déformés, dénaturés. Les esprits progressistes frémissent d'horreur en voyant défilés des cars de police se rendant sur les lieux d'une manifestation, mais ces mêmes esprits ont accepté — et déjà combien oublié — que des tanks russes viennent mater un soulèvement populaire dans un pays étranger. On trouve mille excuses aux étudiants qui jettent des pierres, cassent des vitrines, brûlent des voitures, at- taquent des passants; attitude belle, courageuse, exaltante, marquée au coin de la sagesse et d'un idéal généreux. On accepte passivement — quand ce n'est pas avec satisfac- tion — qu'en plein Paris, un commando gauchiste, organisé en guérilla urbaine, attaque des policiers à coups de pavés et de barres de fer, incendie leurs cars avec des cocktails Molotov, blesse et brûlant 70 policiers.

Il y a quelque chose d'enfantin (et d'indigne) dans les plaintes des étudiants contre la police, ses brutalités, sa répression. S'ils vont dans la rue pour semer le désordre et la violence, il est tout de même normal qu'ils aillent à récolter ce qu'ils ont semé. S'il s'agit d'une lutte véritable, il faut accepter la possibilité d'un sacrifice ou d'une souffrance. Il faut être prêt à la bataille et prévoir la résis- tance. S'il s'agit d'un jeu, bien sûr, on comprend qu'ils se conduisent, après coup, comme des enfants qui ont reçu une leçon.

On voit se généraliser une curieuse conception du rôle de la police, qui émane à la fois des slogans politiques simplistes et d'un égolisme tranquille et obtus:

La police existe pour me défendre, moi, ma personne et mes biens, contre tout ce qui peut me menacer, y compris mes alliés de la gauche, si besoin est. Si je suis person- nellement visé ou lésé, je dois verser un argent, lequel a pour obligation de voler à mon secours, quelles que soient nos opinions politiques réciproques.

Par contre, la police ne peut, en aucun cas, m'empêcher d'attaquer qui je veux quand je veux, de lancer bombes et cocktails Molotov, etc. Si elle réagit alors, c'est en abus de pouvoir, une insupportable violation de mes droits, de ma liberté d'action et d'opinion, la preuve d'une mentalité réactionnaire, fasciste. Étant bien entendu cependant, que tandis que me livre à ces violences et déprédations, la dite police continue à veiller sur ce qui m'appartient, me laisse passer, brûler, frapper quand cela me convient, y compris attaquer la police elle-même, qui, à ce moment-là, me gêne, mais que celle-ci me protège, par contre, quand d'autres veulent m'en faire avant.

La politisation, fléau de notre temps, avec ses cortinaux, le fanatisme, l'intolérance, le mépris des autres, est telle à notre époque qu'on préfère préférer les absurdités les plus démentielles plutôt que de critiquer les victimes plus ou moins conscientes d'une terreur culturelle n'est pas celle qui établit une censure sur tel livre, ou tel écrit ou telle pièce (que tout le monde connaît et lit par ailleurs) mais celle qui, sournoisement, canalise les faits, les idées, les pensées, passe sous silence un aspect des choses pour ne montrer que l'autre, interdit de montrer un fait ou un personnage réel et véridique, détruit le critique et même l'esprit de critique, émouffe son fanatisme sous un voile d'humanité, et compte pour assurer son triomphe sur le snobisme, la lâcheté, l'indifférence et le conformisme des masses.

BENEFICIAIRES d'un pouvoir! Châtié mal mult' indispensable. Timpuide sa pre- cial, L'analyse se l'impose. Naître nu n'as pas continua pentru mult timp in neliniste și groasă, sub amenințarea imperialismului roșu și desanturările anar- hice din interior.

O restructurare a societății se apropie și noi, cel din est, va trebui să ne apu- nem cîvîntul. Să-l spunem răscălat, major, îndrăgîst, De aceea o recimen- tare a potențelor naționale libere devine problemă de că- pătai. De altfel, numai în măsura în care vom înțelege această chemare ne vom realiza pe deplin ca Români.

Dar acest lucru nu poate fi realizat în condiții mes- chine, mai mult sau mai puțin camuflată, și nici urmarea unor înțelegeri mondene între câțiva indivizi ce-sa mîrșit c'ar fi o posibilitate "de așezare" pe primul plan al poli- ticiei din est.

Da! Și noi vrem un Comitet Național care să-și apu- ne curajul să lărgească în lumea în care trăim. Dar un Comitet care să reprezinte cu adevărat neamul în in- tregime al lui spiritual, capabil să vadă dincolo de intere- sele de clan și de ambitiile de partid.

Da! Și noi înțelegem (și poate mai mult decât alții) im- portanța alinării într-un front comun a tuturor forțelor de care dispunem peste hotare. Și-avem — mîrșă Domni- lui — o sumedenie de capacități și suflete mari, gata de luptă și sacrificiu în slujba neamului.

Da! Și noi sperăm într-o înfrîngere a animozităților ce ne rod și-ntr-o apropiere sufletească a tuturor Românilor, în spiritul aceluiași ideal de luptă pentru eliberarea Țării de sub jugul domniei întinerescului.

Nu mai că această reînnoire a eșului nu poate avea loc oricum și nici cu oricare. Clipa e mult prea grea pentru a lăsa ca, sub acoperământul patriotismului și al necesității urgente de "UNIRE" să se asigure vechile racle politice și vechile vulpi ca ne-au adus în situația de azi.

Lupta pentru desrobirea Țării și-a neamului prin înstau- rarea unui Comitet Național — an de eminență și admi- nistrație — și de grandeură națională și episcopale de țară, trebuie să însemneze și VOTUL DE BLAM dat peste ora- rii celor ce-au făcut totul pentru a ne aduce în impasul ce trăim.

Ne putem admite ca aceiași personaje de operă buffă să ne dea lecții de conduită și naționalism după ce ne-au vîrșit în ghiarele comunismului. Ei o chestiune de onoare și demnitate. Pe aceiași oameni și-au mai putut admite ca mentori ai Neamului românesc. Și-au bătut joc de ei și de- centul de-a rândul. Cu ce drept mai îndrăznește astăzi să vor- bească în numele neamului pe care l-au desonorat? Acești politiciari și-au stigmatizat trecutul prin anul "23 August" devenit zi de doliu național.

7 Trebuie înțeles că vitalitatea unui Comitet Național în acest est nu este în funcție de adresa sau poziția politică pe care au avut-o înainte de război cel ce-l vor compune. Această vitalitate depinde numai și numai de comporta- mentul lor.

— în raport ca evenimentul care ne-a înfundat în impasul în care ne aflăm.

— în raport cu regimul comunist care s'a încrustat la București după acel înproștat 23 August;

— în raport cu demnitatea și curajul opiniei desfigu- rate în ultimii 30 de ani.

Înainte de orice încercare în acest sens, trebuie să ca- rătim ogradă de punctul istoric.

Enumerarea de mai sus, exclusiv din capul locului o se- rie de neînțelesuri interesante:

— pe toți cei care au luat parte direct sau indirect, în Țară sau în afara ei și au provocat catastrofa dela 23 August;

— pe toți cei ce-au făcut parte din vreau Minister co- munist sau au servit regimul al de-arândul, neavîndem "ANTI" decât în clipa în care li s'a luat cîlelaul dela gură;

— pe toți cei ce-făcînd parte din Divizia "Fudor Via- dimirescu" sau "Horia, Cloșca și Crișan" și-au mînat mî- nile de rîng românesc și și-au obîngînit frații;

— pe toți cei ce prin trădăria conștientă, pregă- tesc capitularea culturală.

Mai sunt și alie categorii, dar cele enumerate sînt cele mai deosebite. Cu atât mai mult cu cît mulți dintre

(Urmează în pag. 18.)

40 DE ANI DE LA MOARTE

Yo no asienta los jóvenes de la Escuela de Mardel José Antonio que todos los años ofrecen su presencia militante. Pero no importa. Otros muchos, más numerosos si cabe, uniformados y con disciplina, los han sustituido. No se deben a ninguna organización oficial, porque de ser así estarían contribuyendo con su esfuerzo al programa del Gobierno. Se deben, exclusivamente, a un ideal que les lleva a España. Se llaman "los diestros". Son jóvenes de FUERZA NUEVA, escuelas de Madrid, son su jefe al frente. Camisa azul remangada y boina roja. No al frío, ni al calor, ni al hielo les resista entusiasmo, aunque los ventan en la carne.

El general Vitalba a continuación cerraría el acto con sus palabras de siempre, recordando a los caídos por Dios, por Rumania y por España, fruto de un ideal común.

Sunt acte pe care Timpul, nu
poate șterge.

Alăturat reproducem din gazete spaniole "Prensa Nueva" și "El Alar", articolele publicate cu această ocazie.

Și anul acesta, în ziua de 13 Ianuarie, cu ceremoniile obişnuite, a avut loc comemorarea morții eroice a lui Ion Moța și Vasile Marin, în Biserica de la Majadahonda, urmată de un pelerinaj la platoul, unde, pe locul în care au căzut, se găsește monumentul ridicat în memoria lor.

Majadahonda: XL aniversario de Mota y Marín

CITA CON EL HONOR

● **Conmemoración del sacrificio por Dios y por España de dos legionarios de Rumania**

EL ALCAZAR
FUNDADO EN EL ASERIO DEL ALCAZAR
UNION DE LA COMPAÑIA NACIONAL DE COMERCIO

con
MOTZA Y MARIN

[illegible][illegible]

Ellos desconfían de las intenciones por las que reclutaron a miembros y su ejemplo. Los miembros a su ejemplo de los voluntarios de España. Ellos son el ejemplo de los que desconfían de su Gobierno, con evidencia de México. No sólo desconfían de su Gobierno, también desconfían de sus líderes.

EL ALCAZAR

CALARASII GUTA SI BACANU

de N. S. GOVORA

ARZIU, foarte târziu, m-a căsătorit în mână
cartea "Les Cavaliers de l'Apocalypse"
de Ion V. Emilian". Am citit-o de la
inceput până la sfârșit, tremurând. Că
paginile din sângeroasa și tragică noastră
epopee, trăită și povestită de Dl. Emi-
lian, E curios. De Ion V. Emilian auzisem
în Târnă, am politic (L. A. N. C.). Din
carte știu că a fost avocat și în plu-
prefect. Amănunte care-mi scăpaseră.
Dar și mai curios: în exil am auzit
foarte multe lucruri despre dansul și
totdeauna am auzit numai și numai de căpitanul I. V. Emi-
lian. Nedumerirea mea s'a evaporat citind cartea. Dl. Emi-
lian a fost și avocat și am politic și căpitan, și dintre
toate, a păstrat cu mândrie, ultimul titlu. O raritate a
exilului. Majoritatea au declarat calitatea de am politic
sof sau subțel al organizației și au îndrăznit să se arate
sau chiar din țară cu un fel de Mureș, au rămas perplex și
printre ei, mai găsesc și eu. Din toate, mândria cea mare,
suprema mândrie, a dlu Emilian este că a fost căpitan:
Căpitan de Căldăși.

Și în această calitate, dl. Emilian a participat și el, la acea fantastică cavalcadă (traducerea francezescului „chevauchée”, prin cavalcadă nu mă multumeste, dar nu am găsit alta), a secolului nostru: de la Rădăuți la Nălcă și la Astrahan. Al, impresia că visezi. Cititorul ar fi tentat să creadă că se găsește în fața unor pagini de altădată ficțiune. Dar, nume de localități, hărți, numele comandantilor sau subordonatilor și, mai ales, căldura aceia interioară care țâșnește din fiecare rând, care invadează pe cititor de la prima pagină și nu-l părăsește până la ultima, te face să înțelegi că te găsești în fața unei pagini a ultimei epoci a Tării de la Dunăre.

Cărtă e străbătută de o fantastică iubire de Patrie, totuşi, atât de fantastică ca şi cavalcada de la Rădăuţi la Volga. De citat pagini? Ar trebui citată cartea întreagă, de la început la sfârşit. Şi totuşi, va trebui să cităm câteva.

"Cei patru servanţi sunt total sfârtecaţi. Se văd bucurii omeneşti, amestecate peste tot cu adreăni înşingerate de uniformă. Mă învârtesc în cerc, neputând să admit realitatea unei asemenea orori. Mă învârtesc, mă învârtesc, trăsând servii din mine, în ce mai largi înfăşări ajung la corpurile Guter, acolo eu fătă spre mine, în genunchi, cu braţul stâng atârnat. Ar fi absolut intact, dacă nu mi-l i-ar lăsa ceva. Dar... şi-a pierdut capul. O, nu, nu-l nebului! O schimbă îa decapitat net, parcă cu toporul. Mai mult chiar. Nu se vede nici cea mai mică picătură de sange pe gulerul lui de uniformă.

- Are trebul să-l aşezăm, nu sunteţi de părere. De Lococ tenen?!, sugeraasă Bacanu. Are trebul. Dar nimeni n'are curajul s'o facă. În genunchi, cu trunchiul drept, cu braţele pârca în mişcare, are încă aerul apa de viu, fără cap, că nimeni nu îndrăzneşte să-l atingă. I-am găsit capul, cu casca aşezată perfect, cu o bandă de cartuşe de puşcă mitralieră de jum împrejur, bandă ce părea un monstruos collier de rege negru. Ochii săi larg deschisi, fixaşi intens pe un neant absolut. Şi mă întreb cine ar fi avut indecetenţa să-l închidă? Indecetenţa? Curajul? Şi una şi alta... O afirmă azi: ochii mari deschis! ai caporalului Guţă, încercau cum dispăreau să adauge o scântie de viaţă luminii şiei, în faţa unor asemenea tablouri, tu omule te faci mic, te faci furnică, te faci vierme ţărilor, vrei să răspuni prea repede la întrebări pe care nu mai ai timpul să ti le pul. Tă-
la...
...ne băseală!
(pp. 87-88)

Cînd aceste rânduri, cititorul are răspunsul la unele întrebări. Cine a trăit asemenea clipe, cine a văzut asemenea orori, e normal să aibă preferința să spună căpitanul călăraș și nu avocatul sau prefectul Emilian. Asemenea clipe, asemenea scene, marchează pe om pentru tot restul vieții.

"Decid să constituim o grupă de 12 călărași pentru a merge să lăchide pe acești sacetari de vitezi omenești. Garbis aleargă să anunțe întreprinderea noastră sublocotenentului Harbu și capitanului de la observatoriu artilleriei, ca să nu trăgă din gresălia asupra noastră. Nu îndrăznesc să-mi înșuț călărașii mei, întrebând cine vrea să meargă voluntar. Toți! Todeauna! Unul din supranumelilor lor, "volantarii morții", ni se potrivește ca un coșciug" (b. 90).

Lăsând la îlcare pas pe unul dintr-al lor, călăraşii
înaintau. Înaintea şi lberneau satele de basarabeni,
care trăiseră un an în robia bezbojnicilor.

"În afara de Zelena, din care populaţia a fugit, averea
poate tot o primire triumfală. Mai întâi la Medveţa unde
de o parte şi de alta a drumului principal al satului

cele mai gustoase fructe. Erau îmbrăcați în haine de sărbătoare. Fetele tinere, superbe, în biauze albe ornate cu flori albastre. Barbați poartă tradiționala bonădă și ȧiri albi. Toți ne ȧes ȧnainte, ȧmbrăȧind cu aceiaȧi fervoare cal și căldare. În mod spontan formează coruri, ȧntonand ȧntr-un mod turburător căntece patriotice, ȧntre care "ȧrei culorȧi cunosc pe lume". ȧrei culorȧi cunosc pe lume, căntec ȧnvăȧat la școala primarȧ! ȧi ȧnteleșeseră atunci, în școale primare din satele lor, cȧnd ȧi cȧntau la sȧrbătorile naȧionale? Poate. Dar în nici ȧtr-un caz nu-ȧ ȧnteleșeseră aceȧți cavaleri ai apocalipsei, cȧ în aceaȧă zi din vara anului 1941, în satul acela basarabean din apropierea bitrȧnului Nistru Niciodana nu a putut să-ȧ cȧtutemare cȧntec simplu, cȧ în acea ȧi Există momente cȧ iubirea de Patrie devine incandescentă, arde ca o flacără, sfredește ca un burghiu, ȧopește ultimele resturi de inimicȧrie omenească. În asemenea momente nici viaȧa și nici moartea, nu mai au nici o importanȧ. Atunci omul, grȧntele acesta de nisip în coamoș, spune ca Simion: "ȧi acum slobozește Doamne pe robul tău..."

Dar caporalul Guță nu avuase acest noroc, ultimul
 noroc, să trăiască asemenea clipe de sublimare!
 Și când te gândești că au existat, că există Români,
 din nefericire chiar în exil, care se înverșunau a să nu
 acorde numele de CRUCIADA, acestui din nefericire tragi-
 celtărilor spasmodice cu bezbojnicul! Care nu se emoțio-
 nează citind aceste pagini ale călărașului Emilian dar
 chiar își bat joc de ele. Și aceștia pretind, au curajul să
 pretindă că sunt Români! Căutând în dicționarul lui
 Săneanu cuvântul cel mai potrivit pentru francezul
 "boulevardant", pe același pagină, fără să vreau, am înță-
 lut cuvintele "boudhique", "boudhisme", "boudhiste",
 "boudhiste". O întâmplare, desigur... Sărmanii bugeti ai exilului nostru,
 sărmanii măturători ai neantului!

Și Băcanu nu rămâne cu nimic datos. Greaua puscă mitralieră Z. B. duce o sarabandă nebună între mâinile lui puternice. Marin curbat, îl aprovizionează cu repeziciune.

Încă un salt. Ne aruncăm înainte. Cel mai mic delușor de departe, ne pare pământul făgăduinții. Trebuie să ajungem acolo, să ne protejăm carnea tremurândă. Tăgănesc strigate de prelutinderi. Strigate de teamă, de panică, de turbare. Un grenadier cade ca trăznit.

— Ridică-te, prietene... halde... vino!

— Nu pot... Sigur am amândouă picioarele fărâmate...

Privesc. Nu mai are cisme. Picioarele i-au rămas în ele.

Și ele zac la trei metri, ghemuite unul în altul.

— Urmează Băcanu... Urmează...!

Decătu Băcanu se cabrează, că drumul puștil mitraliere
cade. Alerg, și cu mine Mazilu și Garbis, Marin îl ține pe
Băcanu în brațe. Îl ordon să ni-l lase nouă, să reia puș-
tila mitralieră și să ne acopere retrăgerea. Din momentul
când pușca mitralieră începe să pârle, țărîndu-ne, împin-
găm pe camaradul nostru, așa cum putem, într'un adăpost.
Apoi, mai departe, până la maulu Niprului, Băcanu are ur-
brau de sînge la mijloc. O rafală de pușcă mitralieră
din cauza căderii lui, stacul a fost oprit, elanul nostru s'a
frînt. Toți stăcașii noștri s'au lipit de pămînt, fleac
cum a putut. Scurmînd gropi sub ei, utilizînd gropile de
obuz

Băcanu e perfect conștient.
—Nu-l nimic Rafael, nu-l nimicat...
Cum pot îl capabil să spun lucruri atât de idioate! E
mă privește grav. Îl scot casca. E viața întregii lumi!

—Domnule Locotenent... Vă spuseseam că aveam 40 d
hectare la Corabia... Pământ fain... și vie...
—Da, mi-ai spus-o...

—Între degete, pământ faln... Nu ca porcaria de aici.
Între degete devinente deja albe, lasă să alunece nailon
pul... Încearcă să-și privească rânde crabile. Mie îi împie
dici să se îndoaie. Îi simt cum îmi cade în brațe
Respiră puternic. Ochiul lui așa de inteligent, și-au păstra
toată violența.

— E o pușcă mitralieră, care mi-a făcut asta?
Și întinde degetele spre pânțelele din care gâlgă
sângele.
— Îți confirm.

—Da, o pușcă intralieră.
El se intristează.
—Și eu le-am făcut asta, adesea, altora. Bieții de ei.
Apoi, într-o tresărire adăugă::

—E adevărat, Rafael... Tu ai abia 23 de ani... Ești pu-
ternic... ai să scapi.

- 19

- 29

des Monats von Ceausescu und der gesamten rumänischen Armeeorganisation empfangen. Eine weitere chinesische Militärdelegation, die sich "zur Kur" in Rumänien befand, besuchte am 28. August 1978 den rumänischen Partei- und Staatsoberhaupt, der sie gemeinsam mit seinem Verteidigungsminister Ionilă, dessen Erstem Stellvertreter Georghe und dem Leiter der Armee-Offiziersabteilung Ion Coman empfing. Im Juni 1973 fuhr erneut eine rumänische Militärdelegation nach Peking, wo sie unter anderem mit Tschou En-lai verhandelte. Am 1. September desselben Jahres spielte in Abwesenheit Ceausescus der ehemalige langjährige Verteidigungsminister und Chinaexperte Smarandă bei rumänischen Gästen für eine Gruppe hoher chinesischer Militärs, die ihre "Kur" in Rumänien absolviert hatten. Rumänische Militärs unter dem Kommando des Stellvertretenden Generalstabes Georghe Logofătii verbrachten vier Wochen auf ihrer "Urlaub" in China. Im August 1974 fuhr eine Militärabteilung Ion Georghe zu einem "Freundschaftsbesuch" nach China. Chinesische "Militärdelegationen der Freundschaft" revidierten sich dafür durch Gegenbesuche im September 1974 und Juni 1976. Beiden Delegationen gehörten neben hohen und höchsten Truppenkommandeuren wichtige Mitglieder des chinesischen Generalstabs an.

Die gegenwärtige Position Bukarests gegenüber dem Warschauer Pakt-System lässt sich am deutlichsten an den Stellungnahmen anlässlich des 30. Jahrestages seiner Gründung ablesen. Die „Scinteia“ vom 16. Mai 1975 unterstrich mit Nachdruck den globalen Charakter einer internationalen Friedensregelung, die nicht den Blocken überlassen werden dürfte. Weder Ceausescu noch Ministerpräsident Manea Mănescu nahmen an den Jubiläumsevents in Bukarest teil und bei der Hauptfeier in Warschau liess sich Rumänien lediglich durch eine Parlamentariergruppe unter der Leitung des stellvertretenden Vizepräsidenten der Grossen Nationalversammlung Stelian Moroni vertreten. In seiner Ansprache befasste sich Moroni hauptsächlich mit dem Verlauf des Ersten Weltkriegs und den Zielsetzungen der KSZE. Ion Cămaș, stellvertretender Vize-Präsident der KSZE, betonte in seiner Rede die Bedeutung der Verteidigungsmittel und Generalsstab für die rumänischen Armee, hob bei den Bukarester Festen jedoch den defensiven Charakter des Warschauer Paktes hervor und versprach, dass die Streitkräfte Rumäniens an den eigenen Grenzen und Staatsförderungsgränzen wahrzunehmen werden und sich bei einem Ceausescu in guten Händen liegen. In der Zeitungsmeinung mit der Überschrift des XI. Weltkongresses der KP in Moskau (13. und 14. Oktober) durchaus terrirt die Zusammenarbeit mit dem Warschauer Pakt. Inzwischen Rumänien wohl jedoch zugleich die militärische Zusammenarbeit mit den Armeen aller sozialistischen Staaten mit ihnen über Länder, die einen unabhängigen Kurs verfolgen und allgemeine mit den Armeen befreundeter Staaten fördern.

Am intensivsten baute Rumänien die militärischen Kontakte mit Rotchina aus — und zwar nicht erst seit dem XI. Parteitag. Militärgespräche führte Bukarest mit Peking bereits im Rahmen der ersten politischen Verhandlungen, die nach der Wiederaufnahme freundschaftlicher Beziehungen im Jahre 1964 stattfanden. Nach der Invasion in der CSSR wurden auch zwischen den beiden Armeen direkte Kontakte aufgenommen. Eine erste „Geheime Mission“ hierzu bot sich am 27. November 1965, als die Militärflugzeug des chinesischen Kommandanten militärischer Flugleistungen nach Rumänien zu befördern sollte. Aus „technischen Gründen“ in Bukarest zwischenlanden mußte. Der rumänische Generalstabschef Generaloberst Ion Gheorghe führte sich gerade in der Nähe des Flugplatzes aufhalten haben, denn es gelang ihm, mit dem unerwarteten Gast während einiger Stunden Besprechungen zu führen. Im Jahr darauf, am 28. November 1969, schaltete eine zweite wegs war eine „Zwischenlandung“ in Bukarest. Generaloberst Ion Gheorghe, der rumänische Artillerie, Ion Popescu begleitet zu ihrer Begrüßung auf den Flughafen „Ite. Die Gespräche verliefen beide Male in „kommerziell-licher und herzlicher Atmosphäre“.

Das Emanzipationsbestreben Rumäniens gegenüber dem Warschauer Pakt führte zu einer Festsagung des "nationalen Kommandos" über die Armee Ceausescu erklärte anlässlich der ersten Landekonferenz der RKP im Dezember 1987 Rumänien verfüge "neuerdings" über einen "Verteidigungsrat", dem neben den Mitgliedern des Ständigen 7. Weltkultivorkomitees auch die Abteil-

Auch Struktur und Organisation des Verteidigungsministeriums wurden wiederholt „verbessert“, wobei die grundlegendste Reform 1972 erfolgte. Die Neuregelung wurde vom Gesetzgeber und den Massenmedien als die Verwirklichung des vom X. Parteitag im August 1969 formulierten Postulats „unentwegt den Staatsapparat zu modernisieren“, hingestellt. Worin eigentlich die „Verbesserung“ besteht, läßt sich ohne weiteres aus dem Vergleich zwischen dem Auftrag des alten und des neuen Verteidigungsministeriums ersehen: bis zur Umstrukturierung seit Ende 1972 war das Verteidigungsministerium gehalten, die Staatspolitik auf dem Gebiete der Organisation, Versorgung und Ausbildung der Streitkräfte zu verwirklichen. Nach der Reform trat wiederum die Entscheidungskompetenz der RKP in den Vordergrund: das neue Verteidigungsministerium ist dem Staats- und Parteipolitik verpflichtet und untersteht dem Zentralkomitee. Die absolute Befehlsgewalt liegt beim „Obersten Kommandeur der rumänischen Streitkräfte“ (Nicolae Ceausescu); die für das Ministerium verbindlichen Weisungen werden vom Verteidigungsministerium hat die Aufgabe, „die Integrität des Staatsgebietes einschließlich des nationalen Luftraumes und der territorialen Gewässer“ zu schützen. Daß diese von keinem westlichen „Imperialismus“ bedroht wird, versteht sich von selbst.

Wenige Wochen nach der Umstrukturierung des Verteilungsinstituts wechselte die Ötztal National-

Ioniti befaßte sich in seiner Rede besonders ausführlich mit Art. 22, demzufolge "sämmliche rumänischen Staatsbürger, ohne Unterschied des Geschlechts, gehalten sind, jederzeit bereit und in der Lage zu sein, Aufgaben im Zusammenhang mit der Verteidigung des Vaterlandes zu übernehmen". Das Gewalta stimme — so Ioniti — durchaus überein mit dem völkerrechtlichen Prinzip "der Förderung gutachtlicher Befehlungen mit allen Staaten", soweit diesem "die volle Gleichberechtigung, die Achtung der nationalen Unabhängigkeit und Souveränität, die Nicht-einmischung in die inneren Angelegenheiten und der Vorzicht auf Gewalt sowie Gewaltdrohung zugrunde liegen". Zwar wies Ioniti in seinen Ausführungen auf den "Imperialismus" und die "reaktionären Kräfte der Welt" als größte, möglichen potentiellen Aggressoren hin; aus dem Gesamtzusammenhang seiner Rede ergibt sich jedoch nicht, dass Bureszt sich vor den Vereinigten Staaten oder sonst einer anderen Macht ausserhalb des Warschauer Paktes fürchtete.

fastes räumlich unmittelbar nach der Besetzung der CSSR trat Craugene mit Vorgehensrichtlinien für eine "tatsächliche Mobilisierung des Volkes im Bedarfsfall" gleich nach Bekanntgabe der Invasion erzielte er spontan die Aufstellung und Bewaffnung von "Patriotischen Garden" an die dann später als "bewaffnete Werkstätten, Verbände aus Stadt und Land, die auf Freiwilligkeit beruhen" bezeichnet wurden. Art. 4 des in Frage kommenden Dekretes bestimmt, dass die "Patriotischen Garden" unmittelbar der Befehlsgewalt des Zentralkomitees der RKP untergeordnet sind. In der Folgezeit wurde der "Völkerring" zum (Lern-)Instrument. Die Akademie für Sozial- und Politische Wissenschaften organisierte beispielsweise im Oktober 1971 eine "Militärische Schule für die Jugend" und schickte 1000 Jugendliche an ein Symposium, das "Die Verantwortung im militärischen Bereich" behandelte und ihre Auswertung im "militärischen Bereich" behandelte. Diese interessierten sich für die "Völkerringe" hatten bei der "Volksarmee Revolution" und die "Völkerringe" unter Referent Olofeg Glesner Ständewesen. kam zum Schluss, dass der "Völkerring" nicht anders als eine Variante des gerechten Krieges sei, angesichts dessen, dass er eine bewaffnete Kampfart ist, die gesellschaftlich und nationale Verteidigung oder aber Befreiung darstellt. Im Unterschied zum übergeordneten Krieg bezwecke dieser die Erlangung der gesellschaftlichen Freiheit und der nationalen Unabhängigkeit und werde vom "gesamten Volk" geführt. Da diese Kriege keinerlei imperialistischen Ziele anstrebten, fanden sie in der Revolution innerhalb der staatlichen Grenzen statt. Nationen, die

Volkskräfte" führten nicht nur nicht zu einem politischen, sondern auch zu einem wirtschaftlichen Niedergang. Die Volkswirtschaften der Völkerräte waren nicht in der Lage, die Bedürfnisse der Bevölkerung zu befriedigen. Die Volkswirtschaften der Völkerräte waren nicht in der Lage, die Bedürfnisse der Bevölkerung zu befriedigen. Die Volkswirtschaften der Völkerräte waren nicht in der Lage, die Bedürfnisse der Bevölkerung zu befriedigen.

den Verteidigungsrat identisch ist. Die Bestimmung, dem Verteidigungsrat einmal den Zentral-Komitee, dann aber auch der Großen Nationalversammlung und in der Zeit zwischen deren Sitzungen dem Staatsrat verantworten muss, hat insofern lediglich rhetorische Bedeutung, als O. G. G. nicht allein Vorsitzender der Verteidigungsrat, sondern zugleich Generalsekretär der RKP und Staatspräsident (seit 1964 zusätzlich auch noch Staatspräsident) ist.

Das Sicherheitsbedürfnis Rumäniens wurde mit der Zeit nicht geringer. Am 23. Dezember 1974 erließ der Staatsrat ein Dekret über die "Güterbewachung", das praktisch den Schutz des ganzen Landes regelt. Zugleich erließ auch die Regierung einen Beschluss, der die Aufstellung von "militarisierten Bewachungskörpern" vorsieht. Ein weiterer Beschluss, wonach die Gaststätten der drei wichtigsten Flüßpläze des Landes (Băneasa und Otopeni bei Bukarest sowie Mihail Kogălniceanu bei Constanța) ab 1. Januar 1975 aus dem Kompetenzbereich des Ministeriums für Tourismus in jenen des Verteidigungsministeriums verlegt worden sind, fällt auch in diese Kategorie. Alle drei Normen befinden sich im Einklang mit den früheren Sicherheitsgesetzen, auf die sie sich zum Teil berufen, und sind als Ergänzungen dazu anzusehen. Bukarest ist offensichtlich weiterhin bestrebt, auch noch die letzten tatsächlichen oder vermeintlichen Lücken im rumänischen Sicherheitssystem zu schließen.

Die MILITARISIERUNG DER GESELLSCHAFT

Die wohl bedeutendste unter diesen jüngsten Sicherheitsvorkehrungen ist das sogenannte "Dekret über die Güterbewachung" Art. 1 wählt vier Arten von Bewachung auf die "militärische", die "militarisierte", die "eigene Bewachung der sozialistischen Einheiten" (Werkschutz) und die "Bewachung durch die Allgemeinheit". Laut Art. 2 müssen sämtliche Ministerien und Zentralverwaltungen, daneben aber auch die regionalen und lokalen Partei gremien, Vorstände für den Schutz der ihnen untergeordneten Betriebe und Institutionen treffen. Art. 4 verpflichtet jeden rumänischen Staatsbürger "mit aller Entschlossenheit das öffentliche Eigentum zu schützen".

Wichtige Offiziere der Rumänischen Volksarmee

Manöver der Patriotischen Garde in Rumänien. Eine Frauen Einheit führt sich an Schießschießen

Was "militärische Bewachung" ist, braucht nicht weiter erläutert zu werden. Die "militarisierte Bewachung" besteht laut Art. 11, 23 aus "Wachheiten", die von den Kreisverwaltungen und dem Bukarester Volkerrat aufzustellen sind und die für die Landesverteidigung, die Staatsfunktionen, die Wirtschaft, Wissenschaft, Kunst und Kultur wichtigen Objekte zu schützen haben. Einen

Verbleib gibt es überall in der Welt aus der Volkskriegsdoktrin hergeleitete "Bewachung durch die Allgemeinheit" gibt es aber, in leicht abgewandelter Form, nur noch in einigen anderen sozialistischen Ländern (Jugoslawien, China, Kuba). Sie soll offenbar die Lücken füllen helfen, die nach dem intensiven und externen Einsatz aller anderen Bewachungskörper noch offen bleiben.

Es ist klar, dass die Sicherheitsnormen nur teilweise den "äußeren Aggressor" abschrecken wollen, sie sind mindestens ebenso sehr gegen den "inneren Feind" (wohl in der Form einer sowjetischen Pöniten Kolonne und äußerlich in jener einer westimperialistischen Infiltration) gerichtet. Um eben diesen "inneren Feind" unschädlich zu machen, war zwei Jahre zuvor ein Gesetz "über die Wahrung des Staatsgeheimnisses in der Sozialistischen Republik Rumänien" erlassen worden. Die "Geheimnisse" vom 4. Januar 1972 begründeten dieses Gesetz mit der von den rumänischen Sicherheitsorganen bei routinemässigen Überprüfungen gemachten Feststellung, dass "bei der Wahrung von Staatsgeheimnissen zahlreiche Fahrlässigkeiten begangen werden". "Das Geheimnisschutzgesetz bildet" — so die Präambel — "ein wichtiges Gebot der Verteidigung unserer sozialistischen Gesellschaftsordnung und der Souveränität sowie territorialen Integrität Rumäniens". Bei extensiver Auslegung dieser Bestimmung kann jede noch so belanglose Information gehandelt werden. Art. 2 definiert "Staatsgeheimnisse" — sind jene Informationen, Angaben und Dokumente, die offenkundig diesen Charakter aufweisen, und jene anderen, die durch einen Ministerialbeschluss zu solchen erklärt bzw. als solche bezeichnet werden". Durch derlei vague Formulierungen wird nicht allein der Interpretationskunst, sondern auch der Willkür Tür und Tor geöffnet.

Die Staatsgeheimnisse sollen vor allem vor dem Ausland gehütet werden. Art. 5, Absatz 2 verbietet "die Beförderung, Verbreitung oder Veröffentlichung" sämtlicher Arbeiten oder Schriften, welche "die Interessen des rumänischen Staates schädigen könnten". Verantwortlich für den Geheimnisschutz sind alle übergeordneten Stellen (Art. 6). Die Betriebe- und Institutionseinstellungen werden durch Art. 7 verpflichtet, genaue Aufstellungen über jene Personen anzufertigen, die Träger von Geheimnissen sind oder sein dürfen. Mit der Verantwortlichkeit der übergeordneten Stellen bei Auslandsreisen von Untergebenen befasst sich Art. 8. Das Geheimnisschutzgesetz wurde wenige Wochen vor einer von der Weltpresse veröffentlichten Meldung verabschiedet, wonach der rumänische General Ion Berb wegen Geheimnisverrats an die Sowjetunion hingerichtet worden sei. Genaueres über Berbs Schicksal weiss man bis heute nicht, sicher ist lediglich, dass er seit Spätherbst 1971 verschwunden ist. Einen Anhaltspunkt dafür, dass das rumänische Sicherheitssystem eine schwerwiegende Niederlage erlitten hatte, bot die Absetzung von Vasile Patilinea als ZK-Sekretär und Verantwortlichen für Verteidigungs- und Sicherheitsfragen. Wie üblich erfuhr man dies auf indirekte Weise: Radio Bukarest meldete am 24. Januar 1972 die Ernennung von Patilinea zum Minister für Forstwirtschaft. Die offizielle Meldung über seine Absetzung als ZK-Sekretär folgte am 16. Februar 1972. Der Fall Berb scheint jedenfalls zu bestätigen, dass die rumänische Armee nach wie vor bis zu einem gewissen Grad von moskaufreundlichen Elementen unterwandert ist, wobei es dahingestellt bleiben muss, ob diese aus Überzeugung oder Opportunismus handeln. Die Frage jedoch, ob die Unterwanderung der Armee und einiger anderer lebenswichtiger Bereiche durch sowjetische Agenten stark genug ist, um im Ernstfall die Sicherheit und Verteidigungskraft Rumäniens wirksam zu stören, erscheint in diesem Zusammenhang berechtigt.

Die RUMÄNISCHE VOLKSARMEE UND DIE NATIONALE GEHEIMNISCHUTZ

Bukarest kennt — darüber gibt es absolut keinen Zweifel — diese Gefahr. Es bekämpft sie ausser durch die oben angeführten Sicherheitsvorkehrungen vor allem mittels einer beispiellosen patriotischen Schulung, die der Armee das Gefühl geben soll, das Rückgrat der Nation und ihre wertvollste Stütze gegen jeden Angreifer zu sein. Die rumänische KP-Führung hat das Selbstverständnis der Armee seit Mitte der sechziger Jahre auf den Kopf gestellt. Müsste sie sich in den ersten zwei Jahrzehnten nach der kommunistischen Machtübernahme als Verteidigerin der neuen Ordnung und Glied des strategischen Systems Moskaus verstehen, so betrachtet sie sich heute immer mehr als wesentlichen Organ der Vaterlandsverteidigung, das für die Sicherheit und Freiheit der eigenen Nation zu sorgen und diese gegen jeden Aggressor zu verteidigen hat. Die amtliche Definition der "Streitkräfte der Rumänischen Volksrepublik" lautet seit 1964: "Die Gesamtheit der rumänischen Streitkräfte, die wurde von der Rumänischen

Arbeitspartei (KP) und der Regierung der Rumänischen Volksrepublik ins Leben gerufen und bildet den Schild, der die revolutionären Errungenschaften des Volkes schützt, sie hält an den Grenzen unerschütterlich Wache und verteidigt die nationale Souveränität und Unabhängigkeit des rumänischen Volkes, die setzt die heroischen Traditionen des rumänischen Volkes fort, welche dieses in jahrhundertlangem Kampf für seine soziale und nationale Befreiung schuf. Am 23. August 1944 hat die gesamte rumänische Armee die Waffen gegen Hitlerdeutschland ergriffen und sich neben den patriotischen Kräften an dem von der rumänischen KP geführten bewaffneten Aufstand beteiligt". Diese Mitwirkung wird von der gegenwärtigen Geschichtsschreibung Rumäniens als die Geburtsstunde der heutigen stark national orientierten Rumänischen Volksarmee bezeichnet. Die Interpretation jener Ereignisse erfährt seit 1944 eine stete Wandlung, die besser und deutlicher als die Entwicklung jeder anderen historischen Legung die Metamorphose des geschichtlichen und politischen Selbstverständnisses der rumänischen KP widerspiegelt.

In den ersten offiziellen Darstellungen des "bewaffneten Aufstandes gegen den Faschismus" wurde die Rolle der rumänischen Armee und natürlich jene der nichtkommunistischen Parteien stark heruntergespielt. Georgehe Gheorgiu-Dej definierte fünf Jahre nach dem Ereignis den "Befreiungstag" noch folgendermassen: "Der 23. August und Volk steht sich durch die Geschichte hindurch wie ein roter Faden. Gleich dem Volke, aus dem sie hervorging, hat sich die Armee über Jahrhunderte hinweg zur Freiheit, Gerechtigkeit und Unabhängigkeit idealen bekannt und war jederzeit bereit Schiffe und Nation zu verteidigen".

ANHANG

Die zahlenmässige Stärke der Rumänischen Volksarmee erfährt in den drei Jahrzehnten seit ihrem Bestehen erhebliche Veränderungen, die den Wandlungen des historischen Selbstverständnisses der rumänischen KP entsprechen und die Bukarester Wehrpolitik widerspiegeln. Folgende Entwicklungstappen lassen sich feststellen:

- die Periode des Umbruchs und der Umstrukturierung zwischen 1945 und dem Beginn der 50er Jahre, in der die Bukarester Wehrpolitik, war durch Säuberungen und Einsetzung eigener Kader die Grundlagen für eine ideologisch und politisch verlässliche Volksarmee zu schaffen, die 50er Jahre, in denen die rumänischen Streitkräfte Bestandteil des osteuropäischen Wehrsystems waren, und die Zeitpanne vom Beginn der 60er Jahre bis in die Gegenwart, in der die rumänische Armee unter sozialistischen Vorzeichen die allhergebrachte Funktion eines nationalen Wehrinstrumentes mit nur mehr theoretischer "internationalistischer" Bindung erfüllt

Kadetten der Rumänischen Volksarmee in ihrer Porad Uniform 1873

Spätestens seit der Invasion in der CSSR muss die Rumänische Volksarmee vornehmlich gegen potentiellen Angreifer durch vorbeugende Massnahmen klarmachen, dass sie nicht bereit ist, Kampffolge eine Aggression hinzunehmen, und dass sie unempfindlich gegen Bedrohungen jeglicher Art ist. Hierfür braucht eine Armee nicht stark, sondern eine, die allein dem Regime gegenüber loyal zu sein und sich "gegen Volksfeinde und fremde Eindringlinge" kampfbereit zu zeigen. Bukarest gibt sich seit Anfang der 60er Jahre offensichtlich Mühe, an seiner Armee zu sparen. Ist jedoch zugleich bestrebt, diese nicht ohnmächtig zu

schreiben zu lassen. Darum darf sie ab und zu einmal — wie beispielsweise nach der Invasion in der CSSR — die Zähne zeigen. Dank einer genauen Einschätzung der sowjetischen "essentials" brachte es Rumänien immer wieder fertig, die sich aus der Brezhnev-Doktrin ergebenden Gefahren abzuwenden. Bukarest wusste dass Moskau nicht bereit ist, sein "friedfertiges" und "Kooperationswilliges", Image durch eine bewaffnete Auseinandersetzung mit einem zum "Existenzkampf" entschlossenen "Bruderland" aufs Spiel zu setzen. Die Rumänische Volksarmee stützt somit — ungeachtet ihrer relativen Schwäche — einen "Abwehrkernauftrag" auf generis.

Die Militärklausel des Pariser Friedensvertrages vom 10. Februar 1947 setzte für die rumänische Armee folgende Maximalwerte fest: Bodentruppen einschließlich Grenzschutz 120.000 Mann, Luftabwehr 16.000, Marine 5.000 und Luftwaffe 6.000 (mit 150 Flug-, darunter 100 Kampfflugzeugen von einer jugoslawischen Quelle bestätigt). In "Nova Makedonia" vom 7. Januar 1973 veröffentlichte der rumänische Militärausgaben "der letzten Jahre" betragen im Jahresdurchschnitt 725 Millionen Dollar. Die Bodentruppen zählten nach dem damaligen Stand 180.000 Mann (zwei Panzerbrigaden, sieben motorisierte Divisionen, eine Panzerbrigade und ein Fallschirmregiment) und verfügten über eine "gewisse Anzahl" von schweren, sowie über rund 1.700 leichte und mittelschwere Panzer vom Typ T-34, T-54, T-55 und T-62. Bei der Marine dienten Anfang 1973 rund 8.000 Offiziere, Unteroffiziere und Soldaten. Sie verfügten über sechs Begleitschiffe, 30 Minensucher, zwei Patrouillenboote (von der OSA-Klasse), zwölf Torpedoböden und vier U-Boote vom Typ M-4. Die rumänische Luftwaffe besass derselben Quelle zufolge 28 Kampfflugzeuge vom Typ Mig-17 und Mig-21, ein Transportgeschwader und zehn Hubschrauber vom Typ Mig-4. Eine englische Quelle machte auf ein Jahr später folgende Angaben: Mannschaftenbestand der regulären Armee 171.000 Mann, Militärbudget 1974 8.585.000.000 Lei (rund 872 Millionen Dollar), Heer 141.000 Mann (zwei Panzerdivisionen, zwei Gebirgsbrigaden, acht motorisierte Schützendivisionen, ein Fallschirmregiment), einige schwere Panzer, 1.700 Panzer vom Typ T-34, T-54, T-55, 370 mittelschwere Panzer vom Typ PT-76, 500 Schützenpanzerwagen, 400.000 Reservisten, Kriegsmarine 9.000 Mann, Luftwaffe 21.000 Mann (390 Kampfflugzeuge).

Alles in allem kräftemässig keinesfalls eine imponierende Streitmacht, die einen potenten und resoluten Aggressor abschrecken könnte. Bukarest vertraut jedoch in erster Linie auf seine politischen Trümpfe und vor allem darauf, dass der in Frage kommende Aggressor die rumänische Konfrontation mit einer zum Widerstand entschlossenen Armee scheuen wird, um nicht seine übergeordneten Pläne zu gefährden. Dass die rumänische Armee zu allem entschlossen sei, versichert der stellvertretende Generalmajor Oboroche Gomolu anlässlich des "Tages der Armee" am 24. Oktober 1973. Er hob hervor, dass die "den Interessen des Volkes ergeben" und unter allen Umständen Freiheit, Unabhängigkeit und Integrität des Vaterlandes verteidigen werden. Gomolu unterstrich darüber hinaus die Kampfstärke seiner Armee "die über alles, was eine Armee braucht, verfügt: Ihre "moderne Bewaffnung und Technologie" sei grösstenteils in Rumänien entwickelt und erzeugt worden. Die Disziplin und Ausbildung der Armee ist nach neuem übereinstimmender Ansicht offizieller und privater Quellen "gut". Das in der "Einheit" vom 31. Oktober 1973 veröffentlichte Kommuniqué über die in Bukarest abgehaltene ordentliche Sitzung des Militärates des Warschauer Pakts versichert, dass das rumänische Verteidigungsministerium "im Rahmen des üblichen Erfahrungsaustausches über ständige Ausbildungsmethoden der RBR Armee" Bericht erstattete, daraus und aus früheren Aussagen, es zu entnehmen, dass die Ausbildung der rumänischen Truppe zwar nach wie vor in Übereinstimmung mit den Warschauer Paktkriterien erfolgt. Bukarest jedoch zugleich eigene Ausbildungsmethoden entwickelt, wobei es dahingestellt bleibt, ob es seine Verbündeten davon vollständig und genau unterrichtet.

Die rumänische KP-Führung ist bemüht, bei jedem öffentlichen Anlass Zuversicht und volles Vertrauen in die Fähigkeit und den Willen der Rumänischen Volksarmee zu demonstrieren. Ob sie gerechtfertigt sind, wird nur im Notfall zu erfahren sein. Das Widerstandsfähigkeit der rumänischen Armee hängt letzten Endes vom Grad der sowjetischen Unterwanderung der rumänischen Offizierskader ab. Ceausescu war zwar vor ein Jahrzehnt lang bestrebt, alle unzuverlässigen Elemente der Armee auszuhalten. Moskau hingegen sieht aber die rumänische Armee zwei Jahrzehnte lang effektiv geleitet und kontrolliert. Es fällt schwer, anzunehmen, dass sein Einfluss, ungeachtet der traditionellen und des selbstgenügsamen rumänisch-sowjetischen Gegensatzes, völlig geschwunden sei.

par A de GERANDO

26 —

Le costume des femmes varie également suivant les contrées. Il est d'usage que les jeunes filles se tressent une seule natte de cheveux au bout de laquelle elles attachent un ruban ou une pièce d'étoffe. Elles mêlent à leurs cheveux des fleurs, des monnaies, des plumes de paon. Quelquefois elles se placent sur le front un diadème garni de verroteries et de perles soufflées. Le mouchoir dont les femmes mariées se couvrent la tête a dans le midi la forme d'un turban; ailleurs il figure un voile; partout il est gracieusement mis. Près de Radna elles se collent d'abord d'un mouchoir rouge placé de côté, et par dessus en mettent un blanc qui est attaché à l'autre par une grosse épingle. Le *catrinu* ou tablier de laine, que les Valaques portent fort coquettement, est orné de rales de couleurs. Rien ne sied mieux que leurs chemises brodées. Au lieu des bottes, rouges ou jaunes, qui sont une chaussure un peu lourde, elles portent dans beaucoup de villages les sandales de cuir, lesquelles maintiennent autour de la jambe une pièce de drap blanc. Ces femmes laborieuses et actives se prennent parfois d'une gaîté d'enfant; leur besogne faite, elles oublient le travail et secouent leurs fatigues. J'ai traversé un jour la Szamos avec une troupe de paysannes valaques que j'avais trouvées dans le bac. Elles revenaient des champs et portaient sur leurs épaules de lourds instruments dont la vue seule aurait dû leur inspirer de tristes réflexions; d'une rive à l'autre elles rient à gorge déployée. Les hommes ont d'ordinaire plus de gravité, et il y a souvent dans leurs gestes et dans leur attitude le ne sais quoi de mélancolique qui est assez bien rendu dans la gravure que nous donnons ici.

Les chaumières des paysans valaques sont entourées de haies qu'ils ont quelquefois artificiellement tressées. Près de l'entrée se trouve une bûche enfoncée dans le sol et qui leur coûte moins de peine que d'ouvrir la porte. Aux angles de ces chaumières, dont le toit de chaume est fort élevé, ressortent les poutres rondes qui soutiennent la maçonnerie. Ces petites habitations n'ont pas de fondement, et, en plaçant sur des troncs d'arbres les solives qui leur servent de base, on les transporte, tirées par des buffes. Dans l'intérieur de la chaumière se trouve un foyer exhaussé qui occupe le quart de la chambre; des enfants nus se chauffent à la flamme, pour aller glisser tout à l'heure sur la glace du ruisseau. Des portraits de saints sur lesquels pendent des cierges bénits ornent les murs, mêlés à des sautoies de laine et à des serviettes brodées disposées en draperies. Un lit très haut et garni de coussins couverts de broderies fines, avec une table et quelques sièges de bois, l'aménagement de la chaumière. Le bois de lit est peint de toutes couleurs; les fleurs les plus éclatantes, les oiseaux les plus brillants, y sont représentés. Le coffre indispensable que la femme apporte en se mariant est également décoré des peintures. Les Valaques peignent même le bois de leur aile, et jusqu'au joug de leurs buffes. Ils aiment de préférence les couleurs vives et les assemblent sans trop d'harmonie. Aussi le Hongrois parle-t-il sans révérence de ce qu'il nomme "le goût valaque".

Les paysans valaques ont communément le type méridional. On en voit beaucoup dont le profil rappelle les bustes qui nous restent de l'antiquité. Quelques uns ont les cheveux blonds, les yeux bleus, et trahissent une origine étrangère à l'Italie. Il faut se souvenir, en effet, que les colons de Trajan se mêlèrent aux Daces subjugués qui peuplaient le pays. Le nombre des Valaques était d'abord peu considérable, car ils avaient en foule abandonné la Dacie; mais ils revinrent successivement lorsque cette province fut reconquis la paix sous l'administration impériale. On reconnaît chez les Valaques de notre époque les Daces et les Romains du 2e siècle. Le costume de toile qu'ils portent encore aujourd'hui est celui des Daces dans les bas-reliefs de la colonne trajane. D'autre part leur langue n'est pas autre chose qu'un dialecte italien. Ils s'appellent eux-mêmes Româns; le nom de Valaques, par lequel nous les désignons, paraît être d'origine slave. Les Slaves l'appliquent aux peuples originaux de l'Italie. On donne encore le nom de Vlach à d'autres peuplades romaines qui sont fixées en Grèce, en Asie, dans la Turquie d'Europe, telles, par exemple, que les pasteurs des montagnes de Malina, que la tradition fait descendre des légionnaires de Pharsale.

La langue valaque contient quelques mots grecs et un plus grand nombre de mots slaves. Cette dernière circonstance semble établir que les Daces appartenaient à la race slave, outre qu'Orvide, en disant :

... didici gelice sarmaticæ loqui,

nous apprend que le sarmate et le gète, c'est-à-dire les daces, étaient deux dialectes d'une même langue. Quelques expressions slaves ont été introduites dans l'idiome valaque lors de la conversion des Româns au christianisme, car la langue slave fut la langue des officiers; mais une

foule d'autres mots qui ne rentrent pas dans l'ordre religieux ont été empruntés par le valaque au slave, et attestent la fusion des slaves et des Romains de Trajan. Toutefois l'élément romain était dominant; aussi la langue valaque est-elle avant tout italienne. Nous citons au hasard quelques mots dont on reconnaît l'origine latine. *Oma*, homme; *capa*, tête; *degela*, doigt; *umera*, épaule; *casa*, maison; *aer*, air; *frumoso*, beau; *acoperire*, couvrir; *foca*, feu; *amaru*, amer; *sanatata*, santé; *alba*, blanc; *arbore*, arbre; *frate*, frère; *venatoria*, chasseur; *urtare*, crier; *argenta*, argent; *aura*, or; *arma*, armes; *braccia*, bras; *caldu*, chaud; *camara*, chambre; *dînie*, dent; *cane*, chien; *erba*, herbe; *feru*, fer; *farina*, farine; *lacrema*, larme; *lumina*, lumière; *lana*, laine; *juramenta*, serment; *luna*, lune; *musla*, montagne; *nume*, nom; *numeri*, nombre; *ora*, heure; *opetu*, hôte; *muer*, femme; *pacc*, paix; *piopu*, peuple; *saltare*, sauter; *sange*, sang; *soarte*, sort; *umbra*, ombre, etc.

Plusieurs mots valaques, comme *radacine*, racine; *haca*, hache; *soble*, sabre; *boteje*, qui a le sens et la prononciation de bataille, etc., se rapprochent du français. D'autres, tels que *habiescu*, parler, etc., ont quelques rapports avec l'espagnol. D'autres enfin ont plutôt une consonnance italienne. Par exemple: *verde*, vert; *chiamare*, appeler; *spurare*, salir; *comparare*, acheter; *scappare*, échapper; *incare*, jouer; *ruggine*, rouille; *fontane*, fontaines; *colu*, île; *cercare*, chercher; *binché*, bien que; *anche*, aussi; *apoi*, ensuite; *custe*, cuir; *cociere*, cocher, etc.

Pluie a parlé d'une *lingua plebeia*, d'une langue vulgaire, qu'il distingue de la *lingua nobilis* des poètes, des administrateurs et des gens du monde. On ne peut nier que cette langue vulgaire, mêlée aux idiomes barbares, ne soit entrée pour beaucoup dans la formation des diverses langues parlées aujourd'hui par les peuples d'origine romaine. On reconnaît dans toutes un certain nombre de mots semblables, qui n'appartiennent pas au langage de Virgile, mais qui, par cela même qu'ils sont universels, ont dû dériver de la source commune.

Les Valaques de Transylvanie commencent à abandonner les caractères cyrilliques et à se servir des lettres latines. L'orthographe italienne, qu'ils ont naturellement adoptée, est insuffisante pour exprimer certains sons particuliers à leur langue; ils les rendent au moyen de cédilles. Le *s* a le son du français *ch*; et *c*, *s*, se prononcent *ts*. En Transylvanie l'idiome valaque renferme un certain nombre de mots hongrois. En Serbie, en Bulgarie, il s'est accru de quelques mots turcs et albanais, et paraît d'ailleurs avoir conservé plus purement la formation latine. Entre autres particularités de la langue valaque, il faut remarquer que l'article se met après le mot: *omul*, "l'homme".

Les Valaques cultivent leur langue avec succès. Les poètes écrivent des vers qui sont aussitôt appris par les paysans. Presque tous les numéros de la *Gazetta di Transilvania*, qui se publie à Cronstadt, contiennent des poésies nouvelles. M. Papp, de Balafalva, nous a communiqué quelques chansons que nous nous empressons de reproduire à cause du mérite incontestable de la poésie, et parce qu'elles ont un caractère national. On sent dans les unes cette vague tristesse que l'on éprouve lorsqu'on écoute, au bord des prairies, le chant lent et prolongé des paysans valaques. Dans les autres éclate cette fierté qu'inspire au Romain le souvenir de son origine. Aussi ces chansons sont-elles adoptées et redites par le peuple. La première a paru dans la *Gazetta di Transilvania*. La seconde a été composée par M. Rossetti, employé du gouvernement de Valachie, et traducteur de plusieurs œuvres de Voltaire et de Lamartine. Les deux autres, où respirent le sentiment patriotique et la haine des Turcs oppresseurs, sont dues à un poète distingué, M. Negruzzi, boyard de Moldavie.

Tourterelle, oublie tes desirs! Pourquoi pleurer dans le désert? Ne sais-tu pas, oiseaux, que l'amour est un papillon? De ce plaisir ne se peut-on se passer?... Pourquoi pleurez-tu sans cesse sur le temps qui n'est plus? La tristesse te vient-elle parce que l'espérance l'a abandonnée?

Pourquoi troubles-tu l'onde paisible, le ruisseau limpide et clair? Pourquoi distes: "Je suis étrangère", et soupire-tu sans cesse?

Pourquoi dans la sécheresse te retires-tu dans les lieux ombragés? Pourquoi ton chant plaintif a-t-il perdu sa vivacité?

Ois-moi, pauvre oiseau, pourquoi tu ne cesses de pleurer! Ne sais-tu pas que le temps détruit tout ce qui plaît au mortel?

Ne sais-tu pas que toutes les choses de ce monde passent, périssent, se perdent dans l'oubli? qu'il ne reste pas même le nom de ce qui a passé?

Que la trompeuse espérance nous fait en nous tromper toujours...

Que ce désir qui te brise soit oublié demain, et tu vivras, et tu ne diras plus: "Je veux pleurer, je veux aimer, je veux mourir..."

...Vois plange, vois l'ubli, et vois muri."

Tu me disais un jour que jusqu'à la mort Tu me conserverais tout ton amour... Mais tu m'as oublié, tu as tout oublié, Ainsi va le monde, ce n'est pas la faute.

Tu m'as dit: adieu! Ah! si mes larmes, Parles-m'en, dis-m'en, tu m'as dit: adieu! Tu me disais un jour: O mon bien-aimé, Je veux te donner ma part de ciel. Toute est sifflée, Tout est oublié.

Toute est perdue, Tout est perdu.

Ainsi est le monde, ce n'est pas la faute, Ainsi va le siècle, ce n'est pas la faute.

Sei quand versai lacrimi (2)... Tu sales quelques larmes tu versais quand, à mes yeux, Tu disais: "O mon cher, je ne t'oublierai pas!" Tu m'as oublié, je suis mort pour toi. Le temps brise tout, ce n'est pas la faute.

Te stringeam în brațe (3)... Je te serrais dans mes bras, et ta lettre Venait sur ma bouche une rosée céleste. Mais bientôt elle a laissé échapper un venin... Ainsi je suis sec, et c'est pas la faute. Ainsi est fait ton sexe, ce n'est pas la faute.

Cinești și vîrteul amor și credința, Eri am giurati mie... Honneur, vertu, amour et foi, Tu me jurais hier... : aujourd'hui au premier venu, Tu ne sais pas aimer, tu ne connais plus le repentir, Ainsi est fait ton sexe, ce n'est pas la faute.

L'or, la vanité, ont banni l'amour de ton cœur. Si t'as vu la fol s'envoler, Tu as vu la fol s'envoler. Ta blessure est guérie, les desirs sont éteints. Ainsi est fait ton sexe, ce n'est pas la faute.

Pourtant, malgré ton infidélité, Inima mea Mon âme (mon cœur) ami bati ori quando te oi vedea, Batta chaque fois que je te voyais. Ingerii esti în ochii din... Tu es à mes yeux un ange, un être divin, Ainsi est fait l'amour, ce n'est pas la faute.

Mareșul lui Dragoș, Marche de Dragoș, Prince conquérant de la Moldavie vers 1290.

Aujourd'hui avec joie Accours, Româns! Dragoș à notre camp S'est réuni. Fourbisses vos armes, Courons avec ardeur. De nos contrées Chassons les barbares.

Diane, Dianette, Blanche Nymphe, Sois avec nous, Assemble Et anime Tes fils.

Ils tuent quatre-vingt agneaux. Qu'ils placent sur des broches. Des sons de la trompe Les bois retentissent. Les jeunes gens s'amusent.

Près d'un grand feu, Dragoș leur hôte Est avec eux. Diane, etc.

Tous sont prêts, Tous se préparent à la vengeance, S'apprêtent à expulser les brigands. Et à gagner du butin. Dragoș marche en avant.

Il monte un cheval à la course rapide. Et sur ses vêtements Il porte une ceinture d'ours. Poésie ou pelle de ours. Daina, Dainița, etc.

Les voilà! Ils sont partis en souriant, Les braves jeunes gens! Ils se rangent semblables à une chaîne Sur le sommet des collines. Les tristes époux d'ours. Les regardent en pleurant. Elles les entendent, dans les vallées, Qui chantent en marchant: Daina, Dainița, Cîna planșia Cu noi se fu Tu iocotești Si înfrunțatești Pe ai lei fii.

Ostaiul pastorii, Le guerrier pasteur.

Beau, superbe Danube, qui entoures comme un collier la patrie riche en fruits du grand Aurélien.

Quand as-tu desus de tes rivaux ma trompe résonnera-t-elle? Quand dans ton onde pourra-je me réchauffer? Hélas! aujourd'hui les vallées fraîches et fleuries sont habitées par les barbares. Tes fils ne s'y promènent plus. Ils errent dans les forêts pleines de brouillard des sauvages Carpathes. Ils pleurent, ces dignes Romains, leur belle patrie.

Quand le soleil respicndit de ses feux du matin, quand ses rayons dissipent les noirs brouillards de la montagne. Je sens que l'amour de la terre natale enflamme mon cœur, et qu'une tristesse qui pèse sur mon âme s'empare de moi.

Je regarde avec douleur mon yatagan négligé, jeté près de mon arc rouillé. Aussitôt je saisais ma trompe, je monte sur le faite des montagnes, et là, au milieu de l'épaisse verdure, sous l'ombre du sapin.

Contemplant les vallées, je chante le Danube et le deuil du Danube. Je fixe mes regards sur ses rives.

Mais quand la triste nuit laisse sur les collines voisines son manteau sombre.

Je retourne, plein d'affection, vers ma maison humilée, et je demande au Seigneur le salut de ma patrie.

Seigneur, souviens-toi de mon malheureux pays. Prends-le en pitié chez ces étrangers.

Nous avons assez supporté leur froide atmosphère; nous les avons assez nourris et abreuvés de notre sang et de notre sang.

De ta main divine éloigne-les de nous, afin qu'ils ne fassent plus la poussière de nos vieux hêtres!

"Les Valaques" est le XIIIe chapitre, 1er tome, du livre, "La Transylvanie et ses habitants", publié à Paris en 1845. L'auteur, est A. de Gerando, un français. Le livre en deux tomes, est dédié au comte hongrois Emere Teleki, Seigneur de Szék. L'auteur est le grand du comte Teleki.

(1) Tene mentem. (2) Ces mots sont littéralement italiens, est quando versai lacrima. (3) En italien: ti stringerai în brațușă..., ou plus correctement fra le braccia.

24 JANUARIE 1859

este așa gîtitu-și la cel 7 ani de exil care au trecut. Apoi care domn a fost mai domn în exilul său, care domn a avut țara sa mai mult, pe acea țară care permisea de a-1 încheia portile? Țara a măriturii și chiar mărituriei, mărituriei mulți din acei care l-au răsturnat, că mai domn nu s'a purtat alt domn; pentrucă ai nu ne înșelăm trafilor, domnului Cuză Alexandru Ion I, oricînd voia, putea să fie domnitor".

Pe Vodă Cuză nu l-au uitat niciodată țărânii. Pînă în 1944, în casele țărânilor, portretul litografat al domnitorului țărânilor, stătea pe pereții caselor unite, alături de icoană.

Alexandru Xenopol, în monumentală sa Istorie a Românilor, de 14 volume, a închinat două, lui Alexandru Ion Cuză.

În acest 24 Ianuarie a anului 1877, pe acest Vodă Cuză a-1 avut în inimile noastre, noi, care ca și el, suntem destinați să murim departe de țară, să murim în exil.

N. STELIAN BELDIE

PE MARGINEA CARTILOR

- 15

ECOURI

— 35

REDACTIONALE

A P E L

Redacția mulțumește pe această cale numeroșilor cititori ce ne-au scris, manifestându — și bucuria pentru reaparitia revistei și pentru continuul ei, sporind elanul nostru prin constatarea că greutățile apariției revistei nu au slăbit cu nimic interesul pentru lupta românească dusă. În cei peste douăzeci de ani, de existență.

Satisfacția ne este și mai mare, păstrind în aceste totale adeziuni o serie întreagă de nume noi, ceiace ne demonstrează că și alți Români, vechi sau noi veniți, vor să se alature acestei acțiuni, afirmând necesitatea acestor răbuniri de sincer și desinteresat patriotism românesc, în aceste momente de lamentabilă capitulare occidentală în fața presiunilor moscovite.

Noi nu cerșim mila marilor Puteri, cerem însă răspicat și cu prestigiu și demnitate câștigată în două milenii de sentinelă credincioasă a Europei, să se respecte drepturile noastre suverane și să ni se aplice cu stricteț și în plan de egalitate cu celelalte națiuni, legiurile și principiile statuate după cei de al doilea război mondial de către Societatea Națiunilor Unite, pentru libertatea popoarelor și drepturile Omului, făcând să înceteze sclavajul impus de Rusia Sovietică, celor peste o sută de milioane de Europeni.

Prof. Alex. Boldur care a împlinit de curând vârsta de 90 de ani și căruia îi urăm de aici, încă mulți ani pentru a putea termina opera sa istorică, ne-a trimis manuscrisul ultimei lucrări «La Grande Thracée», volum de peste 400 pagini în limba franceză, bogat ilustrat, rugându-ne să-l ajutăm pentru ca lucrarea să vadă lumina tiparului.

Am acceptat, dar realizarea rapidă a dorinței D. sale depinde în mare măsură de entuziasmul cu care Dns. sprijinitorii de toldeau, veți răspunde acestui apel și veți trimite costul cărții de 12 dolari și eventual o contribuție specială pe adresa: Marsiega, S. A., calle Enrique Jardiell Poncello, 4, Madrid-16, cuenta libro Alex. Boldur, «La Grande Thracée», Editorial Carpații, comunicându-ne și nouă data trimerii și suma expediată prin cec bancar, mandat poștal internațional, transfer de Bancă, etc.

Înutil a sublinia importanța apariției acestei cărți pentru cunoașterea strămoșilor noștri Daco-Traci și a istoriei noastre din cele mai vechi timpuri.

CARPAȚII

CARPAȚII

CARTI, REVISTE, ZIARE, PRIMITE LA REDACȚIE

- La Riposte, de Jean Miloe.
- Vanja Moisseieff, de Sergiu Grossu, Editions des catacombes.
- Piere de aducere aminte, de Simion Cubolta.
- Zăpezile violete, de Ștefan Munteanu.
- Pragul, de Ștefan Munteanu.
- Ceață londoneză, de Ștefan Munteanu.

- All Right, de Ștefan Munteanu.
- Liceul Militar, de Ștefan Munteanu.
- Cuvântul Românesc, Hamilton, Dir. George Bălașu.
- Micron, foale literară, Dir. Ștefan Munteanu.
- Tare și exilul, Dir. George Costea.
- Isus Biruitorul, Courbevoie, Franța, Dir. Sergiu Grossu.
- Stindardul, Dir. I. V. Emilian.
- Exilul Solidar, Dir. Petre Mihail.

- Solia.
- Calacombes, Dir. Sergiu Grossu.
- Calendarul Bisericii Române Ortodoxe, Paris.
- O Etudiante, Sao Paulo.
- Drum - Red. John Halmagh.
- Limite, Red. Virgil Ierunca și N. Petra.
- Micro Magazin, Dir. Mario Ligi.
- Documenta Romaniae Historica, Academia de Științe Sociale și Politice R. S. R., 2 volume.

CARPAȚII

REVISTA CULTURALĂ ȘI DE
ACȚIUNE ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL
APARE ODATĂ LA DOUA LUNI
SUB ÎNGRIJIRILE UNUI COMITET
DE REDACȚIE

Redacția și Administrația:
Calle Conde de Peñalver, 82, 4.
Tel. 402 11 01 - MADRID-6
Correspondența:
Apartado 9.283 - MADRID (España)

Abonamente:
Anual ... 20 \$ USA
De susținere ... 40 \$ USA
Expedierea Avion plus ... 5 \$ USA

EDITURA CARPAȚII ANUNȚĂ

Au apărut:

ISTORIA ROMÂNILOR DIN DACIA TRAIANĂ, de A. D. Xenopol, vol. I, II și IV	15 \$ USA
Vol. III, legat	20 \$ USA
ISTORIA LITERATURII ROMÂNE, de D. Murărașu, vol. II	4 \$ USA
Vol. I, legat	15 \$ USA
NAȚIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu	8 \$ USA
POVEȘTI, de Ion Creangă, legat	20 \$ USA
DACIA, de Vasile Părvan	3 \$ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga	3 \$ USA
ISTORIA PARTIDELOR NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ȘI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC, de Pamfil Selcaru, vol. I, II	12 \$ USA
ISTORIA POLITICĂ ȘI MILITARĂ A RĂZBOIULUI ROMÂNIEI CONTRA RUȘIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga	8 \$ USA
KARL MARX: ÎNSEMĂNĂRI DESPRE ROMÂNI, Texte inedite cu comentariu de Pamfil Selcaru	8 \$ USA
ȘTEFAN CEL MARE, VOTEOVD AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur	8 \$ USA
ISTORIA DACIEI ȘI CONTINUITATEA DACOROMÂNĂ, de General Platon Chirnoaga	8 \$ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Brădescu	5 \$ USA
POVEȘTI PĂRĂ ȚĂRĂ, nuvele, de Faust Brădescu, N. Novac și N. S. Govora	8 \$ USA
UNIUNEA NAȚIONALĂ ÎN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Selcaru	3 \$ USA
DICTIONAR ROMÂN-SPANIOL, de Prof. Ion Pretopopescu, rustică	4 \$ USA
Legat până	5 \$ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUĂZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manollescu, T. Popescu, etc.	3 \$ USA
MOTA ȘI MARIN, DOUĂZECI ȘI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prut y Soutso, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manollescu	6 \$ USA